Brașov-Brassó, II. évf., 149. szám 8 oldalas szám ára: 30 lej Vasárnap, 1945 július 8

BIBLIOTECA CLUBULUI CULTURAL MAGHIAR

NÉPI EGYSÉG

POLITIKAI NAPILAP
Felelős szerkesztő:
Kurkó Gyárfás
Bejegyezve a brassói törvényszéken G. II. 1768/1944 szám alatt
Engedélyezte: Cenzura Militară a Presei sub No. 1437. 7. X. 1944

A nemzetiségi kérdés napjainkban

A jelenlegi pillanat egyik legnagyobb kérdése gazdasági életünk ujjáépitése, vagyis, hogyan tudjuk a fasiszta rablóháboru borzasztó pusztitását és nyomait eltakaritani és pótolni. A Vörös Hadsereg förgetegszerü diadalmas előnyomulása megmentette országunkat a végpusztulástól. Az ország éber és öntudatos dolgozóinak milliói elősegitették a Groza-kormány hatalomrajutását. Ez pedig előfeltétele volt a gazdasági fejlődés megindulásának.

Mennyi vért és áldozatot kellett hoznia a föld népének, ameddig elérkezett oda, hogy azé legyen a föld, aki azt megmüveli. És a Groza kormány egy percig sem tagadta meg önmagát. Nem rettent vissza attól a nehézségtől, ami előtte áll. Első cselekedete az volt, hogy földet adjon a földtelen földmüveseknek és megszüntesse azt az igazságtalanságot, amelyért annyi harc folyt Budai Nagy Antal, Horea, Closca és Dózsa jobbágyai és a tizezer holdas urak között. A nyomdafesték még meg sem száradt a Hivatalos Közlönyön, amikor a földmérnökök és a földmunkás bizottságok ezrei már verték a jelzőoszlopokat a földréteg életet jelentő talajába. A nép ösztönösen érezte, hogy nincs mit tétovázni. A cölöpverés zajába már belekeveredett a városokból sietö munkáscsapatok lelkesedése, hogy segitséget nyujtsanak az uj földtulajdonosoknak.

Egy talapalatnyi föld se legyen bevetetlen! A cél sikerült és a tettek következtek egymásután. Az egységes szakszervezeti nagygyülés, a büntetőtáborok megnyitása, a hirhedt munkásosztagok felosztása, a gazdasági törvények életbeléptetése, az árak rögzitése, a MNSZ első szabad országos nagygyülése, a bezárt iskolák megnyitása, a kolozsvári román és magyar egyetem felállitása, az ekések ugyancsak első szabad országos nagygyülése és sok-sok egyéb, ami becsületes és tiszta célból követi egymást.

A fasiszta reakció katonailag le volt verve. De csak katonailag. A nagy munkában, a nagy épitési lázban nem vettük észre, hogy sorainkba bebujtak és lesték a pillanatot, hogy mikor és hol kezdjék meg ujra romboló munkájukat. Próbálták megtéveszteni a könnyen befolyásolhatókat. De az eredmény részükre nem volt kielégitő. Mert az anarchiának nem volt talaja. A nép nem hitte el, hogy éhen fog pusztulni. A nép nem hitte el, hogy a család, a magántulajdon, a templom meg fog szünni. De ezek a mindenre elszánt orgyilkosok továbbmentek és keresték, hogy hol lehet a napról-napra erősödő és rendeződő uj és fiatal magyar egységet megbontani. Kaptak is egy gyenge oldalt, egy kevésbbé éber szakaszt: a sovinizmust.

A Groza-kormány óriási erőfeszitést tesz, hogy a gyakorlatba is átvigye a nemzeti jogegyenlőséget. A további intézkedések bizonyitják, hogy ezt mindenáron keresztül is viszi. A hiba ott van, hogy mi ezt nem értékeljük, vagy ezt a becsületes szándékot kétségbevonjuk. Igy sikerült a reakciónak a hálójába keriteni azt a kis réteget, amely a független Erdélyről beszél és álmodozik.

Nem látja, hogy ujra annak a lelketlen kufárnak karmai közé került, amely a multban is a két nép szembeállitásával akarta a gesztenyét kiszedetni. Tagadhatatlan, hogy Délkelet-Európában a nemzetiségi kérdés volt mindig a döntő. Ezen mulik és függ minden. A cél és az eszköz kétélü. A megbujt, ezer sebből vérző fasiszta fenevad, az általa teremtett nemzetiségi elégedetlenséget, és elnyomatást akarja felhasználni arra, hogy megakadályozza a két nemzet között a megbékülést. Ezzel pedig a Szovjetszövetségre akarna rossz fényt vetni Erdély kérdésében, ami részére a legnagyobb látszólagos elégtétel volna. Erdély nemzetiségi kérdése nem oldódott meg a huszonöt év alatt sem és nem oldódott meg a négy év alatt sem. És most, a katonai vereség után teljes lenne a fasizmus veresége, ha látná, hogy a Groza-kormány nemcsak a sulyos gazdasági kérdéssel tud megbirkózni, hanem meg tudja oldani a nemzetiségi kérdést is.

Nem kis- és mellékkérdése ez napjainkban az országnak, hanem egyik főfeladata. Ez már abból is kitetszik, hogy a fasiszta reakciós táborok itt egymásra találtak. Szitják az ellentétek holmi kiáltványokkal, követelik az összes magyar vagyonok elkobzását és ezt romániakta területeken terjesztik. A magyarlakta területeken ugyanakkor az egyetem és az inkadrálás kérdését dobják elferditve a tömeg közé, mig ők vérbeborult szemmel nézik a távolból az eredményt. A gőbbelsi iskola még él, de a felsorakozó hatalmas öntudatos nép visszaveri uj kisérleteit is, mert éberségét fokozza az a tudat, hogy igen nagy árat fizetett a multban.

DÁVID SÁNDOR

A nyugati nagyhatalmak, Kina és Norvégia elismerték a demokrata lengyel kormányt

A csehszlovák külügyminiszter nyilatkozott a kisebbségi kérdésről — Hitler-ellenes szellemben nevelik át a német ifjuságot

(London) Az Egyesült Államok és Nagybritannia kormányai tegnap reggel nyilatkozatot tettek közzé, melyben bejelentették a szélesebb demokrata alapokon nyugvó lengyel kormány elismerését. A nyugati szövetséges kormányok nyilatkozatukban hangsulyozták, hogy az uj lengyel kormányt ismerik el Lengyelország egyedüli és törvényes kormányának.

Truman elnök a lengyel kormány elismerésével kapcsolatban nyilatkozatot tett, melyben örömének adott kifejezést, hogy az Egyesült Államok ilyen rövid idő alatt felvehette a diplomáciai kapcsolatot, az uj lengyel kormánnyal. Az angol kormány szintén hasonló nyilatkozatot tett.

Egy másik londoni jelentés szerint az angol kormány jegyzéket intézett a lengyel kormányhoz, melyben ama reményének adott kifejezést, hogy a demokrata lengyel kormány rövidesen beváltja a nagyhatalmaknak tett igéretét és rövidesen megtartja az általános titkos választásokat. Az angol kormány egyben bejelentette, hogy megbizottja már utban van Varsó felé.

A nyugati nagyhatalmak nyilatkozatával csaknem egyidőben Franciaország, Kina és Norvégia kormányai szintén jegyzéket intéztek az uj lengyel kormányhoz, melyben bejelentették, hogy a lengyel köztársaság egyedüli és törvényes kormányának a szélesebb demokrata alapokon nyugvó uj kormányt ismerik el.

Megszünt a londoni reakciós lengyel kormány

(London) A Reuter ügynökség jelentése szerint az angol kormány nyilatkozata után, melyben bejelentette a varsói lengyel kormány elismerését — megszüntnek lehet tekinteni a londoni emigrációs lengyel kormányt. A londoni lengyel kormány egyes minisztériumainak feloszlatása már megkezdődött. A londoni lengyel kormány rádiószolgálatát beszüntették.

Folynak az előkészületek a demokrata német kormány megalakitására

(Berlin) A német fővárosból érkező jelentések szerint a németországi baloldali pártok nagyarányu erőfeszitéseket tesznek a fasiszta és Hitler-ellenes német kormány megalakitására. Az a négy demokrata politikai párt, amelyet a szövetséges katonai hatóságok elismertek, több kiáltványt tett közzé, melyben felszólitotta a demokrata lakosságot, hogy harcoljon a hitlerista és fasiszta maradványok megsemmisitéséért.

A potsdami találkozón döntenek a csehszlovákiai kisebbségek ügyében

(London) Clementes csehszlovák külügyminiszter tegnap nyilatkozott a csehszlovákiai kisebbségek helyzetéről.

A külügyminiszter nyilatkozatában rámutatott arra, hogy Csehszlovákiában közel két és félmillió olyan német es 600.000 magyar nemzetiségü lakost érint a kiutasitás veszélye ,akikről bebizonyosodott, hogy ellenséges magatartást tanusitottak a csehszlovák állammal szemben.

Clementes ugyanakkor rámutatott arra, hogy mindazoki a német és magyar kisebbségek, akik bebizonyitották a csehszlovák állam iránti hűségüket, továbbra is az országban maradhatnak. A kiutasitottak 18 hónap alatt kötelesek elhagyni a csehszlovák állam területét.

A londoni rádió, amely ezt a nyilatkozatot közölte bejelentette, hogy Magyarország területéről több mint 400.000 szlovákot telepitenek haza Csehszlovákiába.

Ugyancsak a londoni rádió egy másik jelentésében megállapitotta, mivelhogy nagyobb arányu lakosság cseréjéről van szó, a kérdést a potsdami Sztálin—Truman—Churchill találkozón is részletesen megbeszélik. A megbeszélések során minden bizonnyal a nagyhatalmak kifejezésre juttatják ama nézetüket, hogy elleneznek minden embertelen intézkedést és igy a nagyhatalmak követelni fogják a kérdés méltányos intézkedésekkel való rendezését.

Francia csapatok is érkeztek Berlinbe

Berlinből jelentik: Tegnap az amerikai csapatokkal egyidejüleg a francia csapatok is bevonultak a kijelölt német megszállási övezetekbe. Hirek szerint a Szovjetszövetség a francia csapatok megszállási övezetének módositását elfogadta és a szovjet csapatoknak rendeletet adott ki ,hogy az engedélyezett területet adják át a francia csapatoknak. Párisi jelentések szerint mintegy 8—10 ezer francia katona veszi át a megszállási övezetet.

Lemondott Morgenthau amerikai pénzügyminiszter

(Washington) Az amerikai kormány tegnap hivatalos jelentésben közölte, hogy Morgenthau pénzügyminiszter benyujtotta lemondását. A lemondás oka ismeretlen.

Összeesküvést lepleztek le Finnországban

(Helsinki) A finn fővárosból érkező hivatalos jelentések szerint a hatóságok bizonyos katonai csoportok kormányellenes összeesküvését leplezte le. A szövetséges ellenőrző bizottság erélyes rendszabályokat foganatositott, hogy hasonló zavartkeltő kisérletek ne ismétlődjenek meg.

A Szovjetszövetség támogatja a népek szabadságmozgalmait

(Moszkva.) Fais Alhori Sziria moszkvai követe tegnap sajtónyilatkozatot tett, melyben ismertette a sziriai helyzetet.

A követ többek között a hála hangján emlékezett meg a Szovjetszövetség közbenjárásáról, amely a sziriai helyzet tisztázódására vezetett. Hangsulyozta, hogy a Szovjetszövetség ezuttal is bebizonyitotta, hogy segiti a kis nemzeteket.

— Tudjuk — mondotta a követ — hogy a Szovjetszövetség politikájának alapját a szabadságukért és függetlenségükért harcoló népek támogatása képezi.

Atnevelik a német ifjuságot

(London.) Walter Ulrich német kommunista vezető javaslatára megalakitották Berlinben az ifjusági bizottságot, amelynek az lesz a feladata, hogy a náciszellemtől megmételyezett ifjuságot átnevelje és a helyes utra vezesse. A bizottságban helyet kap a demokrata párt, a protestáns, katolikus és zsidó szervezetek 2—2 képviselője.

A központi igazgatósági bizottság megkezdte müködését és a szovjet hatóságok engedélyével eddig már hét szervezetet alakitott meg. Az ifjusági vezető a náciellenes magatartásáról ismert Heinz Kessler lett.

Rövidesen ki kell vonuluiok a spanyoloknak Tangerből

(Páris) A Reuter ügynökség jelenti: Tegnap hivatalosan közölték, hogy az Egyesült Államok, Anglia és Franciaország kormányai elfogadták a Szovjetszövetség azon inditványát, hogy résztvegyen a tangeri kérdés megoldására folytatott tárgyalásokon.

Ismeretes, hogy a Szovjetszövetség és a spanyol Franco kormány között nincsenek diplomáciai kapcsolatok és hogy a tangeri övezetet Franco csapatai a háboru alatt erőszakkal elfoglalták Anglia és az Egyesült Államok kormánya rövidesen felszólitják Francot, hogy még a tárgyalások megkezdése előtt vonja ki csapatait Tangerből.

(London) Londoni spanyol körök véleménye szerint Spanyolország kizárása a Tanger kérdésében folytatott előzetes megbeszélésből, Franconak sulyos belpolitikai nehézségeket fog okozni. Bár Tanger már régen nemzetközi körzetet képez, a spanyolok mégis spanyol területnek tekintették.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

SZERVEZETI ÉLET

A MNSZ hirei

A MNSZ brassói városi szervezete felkéri mindazon tagjait, akik a vasárnapi erdei ünnepségen jegyek eladására megbízást kaptak és még nem számoltak el, hogy a lehető legrövidebb időn belül tegyék meg elszámolásaikat.

Felhivás

A brassói női csoport vezetősége felhivja a városi és megyei női szervezeteket, hogy folyó év julius 15-én kezdődő ingyenes óvónői tanfolyamra jelentkezzenek beiratkozás végett Brassó, Vasut utca 35. sz. alatt. — A MNSz Brassó városi nőicsoport vezetősége.

Szakszervezeti hirek

A brassó ruházati ipari munkások szakszervezete felhivja valamennyi tagját, hogy jelenjenek meg a julius 9-én, hétfőn, délután 6 órai kezdettel a szervezet Szabadság-tér 26 szám alatti helyiségében tartandó gyülésre.

*

A brassói cipész és bőripari munkások szakszervezete felhivja valamennyi cipész, szijgyártó és táskakészitő munkást és tanulót, hogy jelenjenek meg az Egységes Szakszervezetek székházában, Szabadságtér 26 szám alatt, folyó év julius 9-én délután 6 órakor tartandó közgyülésen. A megjelenés kötelező.

Cselédtartók figyelmébe

A brassói Házialkalmazottak Szakszervezete az alábbi közleményt adta ki:

Mindazok számára ,akik házfelügyelőket, gépészeket, felvonókezelőket, őröket, kocsisokat, istállószolgákat, szakácsnékat, szolgáló lányokat, nevelőnőket, és házvezetőnőket tartanak szolgálatukban, a Szakszervezet tudomásul adja, hogy e személyek részéről panasz érkezik a Szakszervezethez és a Szaktanácshoz amiatt, hogy munkaadóik nem akarják megérteni a megváltozott viszonyokat és elismerni a megváltozott rendszer azon követelményét, hogy a szolgálattevő személyzetet nem lehet többé olyan bánásmódban részesiteni, mint a fasiszta önkényuralom idején. Miután a nép és a munkásosztály annyi szenvedése után végre mindannyian demokratikus Romániában élünk, demokrata kormányunk van, amely a népből való, a népé és a népért van, többé nem tűrhető az, hogy a szolgálattevő személyek munkaadói ne alkalmazkodjanak a demokrata rendszerhez és megtiltsák említett személyzetüknek, hogy a szakszervezetbe beiratkozzanak és résztvegyenek annak ülésein és hogy ne kövessék a munkaügyi minisztérium 50.506—1945 számu határozatát, amely elismeri ezen alkalmazottak jogát arra, hogy hetenként, vasárnap és csütörtökön két szabad félnapjuk legyen.

A Szakszervezet felhivja ezért az érdekelt munkaadók figyelmét, hogy ha nem hajlandók megbecsülésben részesiteni az emberi méltóságot szolgálattevő személyzetüknél, a legszigorubb intézkedéseket fogják alkalmazni az ellenszegülőkkel szemben és egészen addig mennek, hogy meg fogják tiltani az ilyen munkaadóknak, hogy személyzetet tarthassanak, ha nem akarják megérteni ,hogy az embernek joga van az életre és szabadságra, amiért anynyit szenvedett eddig a munkásosztály.

Egyben közli a Szakszervezet, hogy senkinek sem szabad szolgálatában tartani olyan háztartási alkalmazottat, akit nem jelentett be a munkakamarán.

*

A szövetkezeti mozgalom alkalmasabb mód a mezőgazdaság ujjáépitésére

A bukaresti világszövetkezeti ünnepi nagygyülés határozati javaslata

(Bukarest.) Jelentettük, hogy julius 1-én az ország fővárosában tartott szövetkezeti napon Groza Petre miniszterelnök mondott ünnepi beszédet, amelyet tegnapi számunkban ismertettünk. A bukaresti szövetkezeti ünnepségen Alexandrescu Anton szövetkezeti miniszter is beszédet mondott. Annak a kivánságnak adott kifejezést, hogy Romániában a szövetkezetek demokratikusan korszerüvé tétele érdekében jusson uralomra végre az őszinteség szelleme. Ennek hiánya megmérgezte eddig a szövetkezeti életet a reakció uralma alatt Romániában. Ez volt az egyetlen ország Európában — mondotta a miniszter — ahol a szövetkezeti eszmét elkoptatták, beszennyezték, ahol minden második évben módositották a szövetkezeti alaptörvényt, távolról sem azért, hogy javitsanak rajta, hanem, hogy befogják a kormányra jutott párt politikai szekerébe. Érthető, ha az országban ilyen módon a legjobb erők is tehetetlenségre voltak kárhoztatva, a szövetkezeti munka területén és a szövetkezetek nem tudtak egyenrangu tényezőkké válni az ország többi gazdasági tényezőivel.

Mindez a demokrácia uralomra jutásával megváltoztatható, ha a szövetkezeti életben és munkában a résztvevő tagok megszokják a teljes őszinteséget és mindent az igazság mérlegével mérnek.

A szövetkezeti miniszter végül igéretet tett arra, hogy az őszinteségnek és igazságosságnak ezt a rendszerét keresztül viszi a szövetkezeti munka ágazataiban, minden párt, osztály, gazdasági, vagy családi érdekre való tekintet nélkül.

Ezután felolvasták és egyhangulag elfogadták a következő határozati javaslatot:

„1945 julius 1-én, a nemzetközi szövetkezeti nap 23-ik megünneplése alkalmával összegyült romániai szövetkezők örömüknek adnak kifejezést az iránt, hogy a szabadság és népjogok ismét uralomra jutottak az országban.

Hálával és elismeréssel gondolnak az egyesült nemzetek győztes hadseregeire, élükön a dicsőséges Vörös Hadsereggel, amelyek visszaadták Románia szabadságát.

Megrendithetetlen érzéssel ujólag hitet tesznek a demokrácia, a szabadság és a béke mellett.

Teljes bizalmukat fejezik ki a széles demokrata összefogás kormánya iránt, amely ma a román államot vezeti.

A szövetkezeti mozgalmat a legalkalmasabbnak itélik a mezőgazdaság ujjáépitésére, valamint a városi és falusi fogyasztó tömegek és az iparosság megszervezésére.

Üdvözletüket küldik a földkerekség minden szövetkezőjének, akikkel összefogva együtt akarnak működni olyan társadalmi és gazdasági rend uralomra juttatása érdekében, amely kiküszöböli a munka nélkül szerzett hasznokat."

Támogassuk rádiónkat

A Magyar Népi Szövetség brassói szervezetének közmüvelődési szakosztálya közli:

Magyar Testvérek!

A demokrata Groza kormány lehetővé tette, hogy a román rádió naponta két izben magyar nyelvü hireket és ugyancsak naponta egyszer, rendszeres, változatos és gazdag magyar rádiómüsort közvetitsen. Tekintettel arra, hogy a mult év őszén a fővárosi rádió hanglemez-raktárát a hitlerista hordák elpusztitották, és mivel a háborus pusztitások következtében a mai körülmények között a hanglemezraktárt nem tudják pótolni, felkérünk minden öntudatos és demokrata magyart, hogy nélkülözhető magyar hanglemezeit bár kölcsönképpen, a román rádió rendelkezésére bocsássa.

Magyar Testvérek! Európában a pesti adóállomáson kivül a román rádióállomás közvetit egyedül magyar zenés müsort és ezért kötelességünk a román rádió magyar müsorának a támogatása. Minden egyes magyar hanglemezzel (népdalok, dalok, cigányzene, stb.) változatosabbá és gazdagabbá tehetjük a rádió magyar müsorát. Különösen szüksége van a rádió magyar müsorának Bartók és Kodály hanglemezekre és külön felkérjük azokat, akiknek ilyen hanglemez van a birtokában, haladéktalanul bocsássa azt a rádió rendelkezésére.

A kölcsönzésre felajánlott hanglemezeket a Magyar Népi Szövetség brassói szervezeténél, (Prezan-utca 5 szám) kérjük leadni.

A MNSz brassói szervezetének közmüvelődési szakosztálya

Maros-Torda megyében közös szakszervezetbe tömörültek a magyar és román tanitók

(Marosvásárhely) A napokban a marosvásárhelyi Kulturpalota nagy termében Maros-Torda vármegye mintegy 1200 tanitója gyült össze ,hogy megalapitsa a tanitók önálló szakszervezetét.

A gyülésen Nemes József szakszervezeti titkár ismertette az egybegyültek előtt az Országos Szaktanács álláspontját. Az Országos Szaktanács fővárosi értekezletén ugy döntöttek, hogy az ország egész területén önállósitják a tanitók szakszervezetét. A tanitók szakszervezetébe kizárólag csak elemi iskolai tanitók sorolhatók be. Nemes József hangoztatta a román és a magyar tanitói kar összefogásának rendkivüli fontosságát.

A szakszervezeti kiküldött beszéde után sor került az önálló tanitószakszervezet vezetőségének megválasztására. A vezetőség megválasztása a legteljesebb barátság, az igazi testvéri megbékülés jegyében zajlott le. Diszelnökök lettek Budnariu inspektor ,valamint Lőrinczy Ferenc tanfelügyelő. Elnök lett Cioloboc igazgató-tanító. Alelnökök egy román és egy magyar tanitó, a többi tisztségeket felerészben románokkal, felerészben magyarokkal töltötték be.

A román és magyar tanitóság egységes szakszervezetbe való tömörülése ujabb jelentős eredménye fiatal demokráciánknak.

A demokrata sajtó harca

A brassói „Drum Nou" irja vezércikkében:

„A jogegyenlőség és a faj vagy vallás szerint történő megkülönböztetés megtiltása egyike a nemzetiségi törvény alapelveinek.

A demokrata román állam csak egyfajta állampolgárt ismer: olyan embereket, tartozzanak bármelyik nemzetiséghez, vagy bármelyik társadalmi osztályhoz, akik megértik, hogy a nép javának és az ország haladásának szolgálatába kell állaniok. Ennek pedig első feltétele a népkormány törvényeinek tiszteletben tartása és szigoru végrehajtása.

Mert a kormány akármelyik törvénye és valamennyi törvény együttvéve egyetlen célt követ: Az országnak a demokrácia és a szabadság szellemében történő ujjáépitését.

Aki ezzel szemben foglal állást, az ország, a nép és a demokrácia ellensége.

Nem lehet másként minősiteni azokat az északerdélyi kis és nagy tisztviselőket sem, akik a reakció szolgálatában és a sovinizmustól vakon figyelmen kivül hagyják a kormánynak a nemzetiségi jogokra vonatkozó törvényeit és rendelkezéseit.

Bizonyos állami alkalmazottak nem fogadják el és nem intézik el azokat az ügyiratokat, amelyek nem román nyelven vannak megszerkesztve, holott a magyarlakta területeken a lakosságnak ez a joga elvitathatatlan.

A reakciós sovinizmusnak ezeket az eszközeit, az ország és a demokrácia ellenségeit le kell leplezni. Azok szerint a törvények szerint kell eljárni ellenük, a melyeket hivatva lettek volna alkalmazni, de amelyeket éppen ők huztak át."

Uj utakon a brassói „Ágisz" szövetkezet

(Brassó) Az ÁGISZ népmüvészeti szövetkezet most tartotta meg évi közgyülését. A megválasztott uj igazgatóság és vezetőség a következő: Elnök Czink Jenő, alelnök Imreh Kálmán, titkár Szabó Sámuel, könyvelő Bordeaux Béla, pénztáros Verzár István, jogtanácsos Fuhrmann János. Igazgatósági tagok: Kónya József, Dobolyi István, Lukász Irén, Sárossy Ödönné, Sükösd József, Fekete Nagy Mihály, Felügyelő bizottság: Szécsi Sándor, Halász Kálmán és Mednyánszky László. Póttagok: Fejér Pál, Lutsch Gyula és Szabó Mária.

Az igazgatóság uj munkatervet dolgozott ki. Első teendője az alaptőke felemelése, hogy ezzel a magas fokon álló erdélyi népmüvészet termékeit minél hathatósabban terjeszthesse. A szövetkezet uj vezetősége céljainak elérésére a brassói üzlet fellendítését, kiállitások rendezését és az iskolákban versenymunkák kitüzését vette tervbe.

RÁDIÓ-MŰSOR

A Radio România 1850 méteres hullámhosszon minden délután 5 órai kezdettel magyar müsort közvetit. Az alábbiakban közöljük a román rádió magyar adásának müsorát:

Szombat: Napi közlemények. Felolvasás. Bartók: Magyar-román táncok. Magyar népdalok cigányzene kisérettel.

Hétfő: Debussy: Egy faun délutánja. Musszorgszkij: Egy éjszaka a kopasz hegyen.

Kedd: Mendelssohn: Szentíváméji álom. Néger vallásos dalok.

A MUNCITORUL beszerzési központ
egy jó karban levő
teherautót keres megvételre
melynek összes iratai rendben vannak és legalább 3 tonna befogadóképessége van.
Irásbeli ajánlatokat kérjük sziveskedjenek Brassó, Piața Libertății 19 sz. alatti irodánkba beküldeni.
MUNCITORUL
Beszerzési központ.

A MUNCITORUL beszerzési központ
ezuton kéri az összes cégeket, akik tagjai központunknak, hogy julius 7-én délután 4 órakor a Stollwerck gyár Hosszu-utca 106 sz. alatti termében tartandó
közgyülésre egy megbizottjukat kiküldeni
sziveskedjenek, ahol fontos és sürgős ügyekben kell határozatot hozzanak.
MUNCITORUL
Beszerzési központ.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Vádol a nép

Egymásután tartóztatják le Aradon a hazatérő hitleristákat

(Arad) Az aradi rendőrség egymásután tartóztatja le a visszavonuló hitlerista hordákkal együtt elmenekült és most bűnbánó arccal visszatérő veszedelmes aradi hitlerista vezetőket. Igy a napokban letartóztatták Fiszter Fritz hitlerista vezetőt és Répássy Józsefet, az aradi német népcsoport volt náci gépkocsivezetőjét.

Rheinnel együtt a brassói Teutsch Edgart is elfogták

(Arad) Lapunk szerdai számában beszámoltunk arról, hogy az aradi hatóságoknak sikerült letartóztatniok Rhein Emeric közismert azugai pezsgőgyárost, amint Ausztriából visszatérve, a fővárosba igyekezett lopózni.

Újabb jelentések szerint Rheinnel együtt Teutsch Edgart is elfogták. Teutsch, aki a romániai Német Népközösség végrehajtóbizottságának volt egyik tagja, az elmult év augusztus 15-én Schmidt Andreasszal, a romániai nácik hirhedt vezérével együtt szökött meg gépkocsin Brassóból. Időközben az ausztriai Teplitzben tartózkodott, ahonnan most a demokrata osztrák hatóságok kiutasították. Teutsch is a fővárosba tartott, ahol remélte, hogy sikerül erejtőznie.

Eltávolítják állásukból a fasiszta papokat

(Bucuresti) A fasiszta diktatura szomoru emlékü évei alatt több pap a lelkészi hivatással nem összeegyeztethető módon politikai tevékenységet fejtettek ki a szeretet helyett a gyülöletet, a megértés helyett a fasiszta tanokat, a fajelméletet hirdették. Ezek a lelkészek a tisztogató bizottság elé kerültek, amely döntött ügyükben. A vallásügyi minisztérium a következő lelkészek eltávolítását rendelte el: Halász József (Alvinc), Gyulai Lajos (Aranyosgyéres), Sükösd Sándor (Ozd), Argay György magyar evangélikus szuperintendens (Arad), Borsos Lajos (Nagylak), Vass Tibor szerzetes (Arad), Sissmann Gedeon szerzetes (Arad), Bogdan Virgil szerzetes (Gátalja), Galló Géza káplán (Magyarpécska), Tóth István plébános (Csermő, Biharmegye), Eteger Gyula (Varsand, Aradmegye), Marzdorf Jenő plébános (Uj-Moldova), Nagy István káplán (Ofsenita, Temes-Torontálmegye), Horváth István káplán (Szakállháza, Temes-Torontálmegye), Buzás Gergely lelkész (Caunie, Hunyadmegye), Kun Lajos (Erdőszentgyörgy), Bálint József tisztviselő, Székely Ferenc hitoktató, Kállai Lajos káplán (Kézdiszentlélek), Bándi Balázs káplán (Marosvásárhely), Kósza József plébános (Borszék), Grishaber Béla káplán (Székelyudvarhely), Tompa Ferenc káplán (Ditró), Csuka Dénes káplán (Ditró), Zsabó Gyula hitoktató (Gyergyószentmiklós), Bertalan Balázs káplán (Kolozsvár), dr. Köpeczi János hitoktató (Kolozsvár), Dobos Áron káplán (Marosvásárhely), Ambrus Szaniszló plébános (Dealul).

Számüzöttek a miniszterelnök előtt

(Bucuresti) Mint már egyik előző lapszámunkban hirül adtuk, a számüzetésből Északerdélybe visszatért zsidók küldöttsége emlékiratot nyujtott át Groza miniszterelnöknek.

Lapunk munkatársa most beszélgetést folytatott a küldöttség egyik tagjával, aki kijelentette, hogy Groza miniszterelnök ügyükben a legmesszebbmenő jóindulatot tanusította.

A miniszterelnök a bizottságnak adott válaszában kijelentette, hogy ügyükben az első lépést már megtette. Gondoskodás történt egy román bizottságnak Berlinbe való küldése érdekében, amely valamennyi németországi tábort felkeresi és intézkedik, hogy a még ottlévőket hazasegitse és az itthonlévőket a hozzátartozóikról értesitse. Az ország nehéz pénzügyi helyzete ellenére is kilátásba helyezte, hogy a lehetőség határain belül anyagilag is segitségére siet a számüzötteknek. Ezen a téren egyébként egy társadalmi megmozdulást is szivesen támogat.

Vasiliu-Rășcanu tábornok hadügyminiszter:

Sztálin közölte, hogy a Szovjetszövetség támogatja a román hadsereg ujjászervezését

(Bucuresti) Vasiliu-Rascanu tábornok hadügyminiszter, aki a napokban tért vissza Moszkvából, a következő nyilatkozatot tette:

— Sztálin generálisszimusz közölte, hogy a Szovjetszövetség segitséget nyujt a román hadsereg ujjászervezésére. A Szovjetszövetség a legkorszerübb önmüködő fegyverekkel, harcikocsikkal, ágyukkal és más hadifelszereléssel látja el a román hadsereget.

A hadügyminiszter nyilatkozatát ezekkel a szavakkal fejezte be:

— Nem hogy megszüntetnék a román hadsereget — mint ahogy azt a reakciósok terjesztik, hanem uj müszaki és uj elvek alapján ujjászervezik. Ami pedig a Szovjetszövetséggel kötött fegyverszüneti egyezményt illeti, a Szovjetszövetség megkönnyiti az egyezmény pontjainak a teljesitését.

A Groza kormány orvosolja az északerdélyi román és délerdélyi magyar lakosság vagyonjogi sérelmeit

(Bukarest) A miniszterelnökség az alábbi közleményt adta ki:

„A minisztertanács 1945 julius 4-én délután 7 órakor ülést tartott Groza Péter dr. miniszterelnök elnökletével.

A minisztertanácson Pătrășcanu igazságügyminiszter folytatta a rendkivüli körülmények között létrejött jogügyletek hatálytalanitására vonatkozó törvényjavaslat, valamint az eredeti javaslaton e célra alakult miniszterközi bizottság által eszközölt módositások ismertetését. Beható megvitatás után a törvényjavaslatot véglegesen megszövegezték és igy a minisztertanács elfogadta a törvényjavaslatot.

Pătrășcanu Lucretiu igazságügyminiszter ezután folytatta a minisztertanács előző ülésén előterjesztett másik törvényjavaslat ismertetését, a Horthy-uralom megszállása alatt Északerdélyben kényszerhatás alatt elidegenitett javak visszaszolgáltatásáról. A minisztertanács a javaslatot megvitatta, majd véglegesen megállapodott annak szövegében.

E törvényjavaslat elfogadása után a minisztertanácson szónyegre került azoknak a javaknak a kérdése, amelyeket a magyar lakosság az Antonescu uralom idején gyakorolt nyomás következtében idegenitett el. A kérdés megvitatása után a minisztertanács megbizást adott az igazságügyminiszternek a bizonyitó-anyag összegyüjtésére, hogy ennek alapján készitsél el a megfelelő törvényjavaslatot e sérelmek orvoslására is."

Mint a fenti közleményből is kitünik, a kormány törvényhozó tevékenységét jelenleg a parancsuralom alatt elszenvedett vagyonjogi károk jóvátétele foglalja le. Annakidején a hitlerista befolyás alatt álló kormányok a nemzeti kizárólagosság hangzatos jelszavainak ürügyével nemcsak a zsidó javak elltulajdonitását segitették elő, hanem különböző kényszeritő eszközök segitségével a többi nemzetiségüek tulajdonának elorzásához is igyekeztek segitőkezet nyujtani.

Igy Északerdélyben Horthy hatóságai lehetőséget nyujtottak a magyaroknak, hogy az elmenekült románok tulajdonait „visszapereljék." Ugyanakkor Romániában az Antonescu-kormány alantas közegei felső utasitásra mindent elkövettek, hogy a Romániában maradt magyarságot kiforgassák vagyonából. Különböző kényszeritő eszközökkel, vagy „hideg uton" gyakoroltak nyomást a magyarságra, hogy végülis kénytelen legyen tulajdonát vagy jogát áruba bocsátani.

Mindkét fasiszta-uralom — a magyar és a román egyaránt — kettős célt követett ezzel: A másik együttélő nemzetiség anyagi tönkretételével a végsőkig kiélezni a soviniszta érzelmeket s ezzel elterelni a figyelmet a Szovjetszövetség ellen viselt örült háboru véráldozatairól. Ezért hirdették annakidején Antonescu hirverő szervei, hogy a román katonák a szovjet földön a „román Erdélyért" harcolnak. Odaát Horthyék ugyanezt a tételt megforditva hangoztatták, hogy a Hitler szovjetellenes hadjáratban adott segitség jutalma a „magyar Erdély" lesz. Természetesen ennek az álnok, kétoldalu játéknak szálait Berlinből irányitották, ahol gondosan ügyeltek arra, hogy minél jobban egymás ellen uszitsák a két egymásra utalt népet. S rendszerint csak akkor vonták kurtábbra a pórázt, amikor a mesterségesen táplált ellentét a német érdekeket veszélyeztető komoly összecsapással fenyegetett.

A második cél az volt, hogy a másik együttélő nép rovására koncot dobjanak oda a fasiszta rendszer hiveinek s igy igyekezzenek megszilárditani a talpuk alatt a talajt. A haszonlesők magukhoz csalogatásával remélték mindkét oldalon azt a támaszt megtalálni, amit hiába kerestek a népnél.

A Groza kormány hosszas tanulmányozás után elkészitette a törvényjavaslatot az északerdélyi románság vagyonjogi sérelmének a jóvátételére. Ugyanakkor azonban nem felejtkezik meg arról sem, hogy az 1940 szeptembere után Romániában maradt magyarok hasonló természetü sérelmei is törvényes orvoslást nyerjenek.

A Magyar Népi Szövetség minden bizonnyal ebben a kérdésben is értékes felvilágositásokat adott a Groza kormánynak és feladatának megfelelően feltárta a romániai magyarságnak az Antonescu uralom idején elszenvedett, orvoslásra váró sérelmeit.

Igy tehát e bonyolult kérdés is a kölcsönösség és az egyenlő mértékkel mérés jegyében, a demokrata alapeszmék szellemének megfelelően rendeződik el.

A zsidó lakosság ellen irányuló faji jellegü törvénykezések jóvátétele kapcsán törvényjavaslat készült a zsidó alkalmazottak elhelyezésére. A törvényjavaslat értelmében azokat a zsidó alkalmazottakat, akik bármely oknál fogva régi állásukat nem nyerhették vissza, kötelezően elhelyezik a vállalatoknál.

Az északerdélyi városvezetők megerősitése

(Bucuresti.) Georgescu Teohari belügyminiszter a következő polgármesteri kinevezéseket erősitette meg:

Kolozsvár: Chiciudean Gheorghe polgármester, Demeter János dr. és Dán István alpolgármesterek. Máramarossziget: Hodor Iuliu dr. polgármester, Szöllősi Tibor és Codrea Vasile alpolgármesterek. Szováta: Mester P. Beszterce: Zaharianu Alexandru polgármester és Bilegan Mihai alpolgármester. Székelyudvarhely: Dobos Ferenc polgármester, Réty Imre dr. alpolgármester. Zilah: Solymos Iván dr. polgármester és Pop Vasile alpolgármester. Nagykároly: Tóth Agoston polgármester, Kádár Miklós alpolgármester. Szilágysomlyó: Barabolovici Virgil polgármester, Kun László alpolgármester. Szatmárnémeti: Matolcsy Lajos polgármester, Ghita Victor és Glück Andor alpolgármesterek. Nagybánya: Orosz Sándor dr. polgármester, Kaszi József alpolgármester. Felsőbánya: Podelenszky Ignác polgármester és Toma Aurel alpolgármester. Dés: Coroiu Alexandru polgármester, Orbán Sándor alpolgármester. Szamosujvár: Boitor Stefan dr. polgármester, Bokor János alpolgármester. Sepsiszentgyörgy: Miklós Imre polgármester, Morariu Ilie alpolgármester. Kézdivásárhely: Pintér Jenő polgármester, Csapó József alpolgármester. Marosvásárhely: Soós József polgármester, Sabau Emil dr. alpolgármester kinevezését erősitette meg a belügyminiszter.

Filmhiradó a háboru utolsó napjairól

(Brassó.) A brassói Corso mozgó szovjet filmhiradó sorozatot mutatott be. A hiradó a háboru utolsó napjainak keresztmetszete. Bemutatja a yaltai történelmi jelentőségü hármas találkozó részleteit, Budapest felszabaditását, az odera-menti és berlini elkeseredett csatákat, a németek feltétel nélküli fegyverletételének rendkivül érdekes pillanatait. Benes csehszlovák államelnök és Churchill feleségének moszkvai látogatását.

A yaltai hármasértekezletről készült felvételek bizonyitékai annak az őszinte barátságnak, amely a Szovjetszövetség, az Egyesült Államok és Nagybritannia népei között fennáll. Ennek légkörében folytak le azok a katonai és diplomáciai megbeszélések, amelyek hosszu időre kijelölték a népek haladásának utját.

A háborus felvételek elénk tárják a budapesti rombolások szörnyü képét. Kiégett háztömböket, felrobbant hidakat, középületeket, gyártelepeket. Leirhatatlan a pusztitás, amit a német hordák és nyilas csatlósaik a magyar fővárosban végeztek.

Berlin Európa rombadőlt városaiért fizetett: Sztálingrádért, Szebasztopolért, Minszkért, Kievért! A diadalmas Vörös Hadsereg a náci birodalom fővárosa helyén már csak romvárost talált. Berlin megérdemelte a rajta beteljesedett sorsot. Történelmi jelentőségü felvételek a német megadás aláirásának részletei is. A bemutató a letünt világ haláltusáját s az uj, demokratikus élet kibontakozását szemlélteti. A képek eredetisége, a hiradó müvészi kivitele a szovjet technika kiválóságának bizonyitéka.

Székelyföldi érettségi bizottságok

(Bucuresti.) A Hivatalos Lap közli a székelyföldi érettségi bizottságok tagjainak névsorát. A székelyudvarhelyi érettségi bizottság tagjai a következők: Roska Márton dr. történelem tanár a bizottság elnöke, tagjai: Szigeti József román nyelv, Farczády Jolán francia nyelv, Kabdebó Erna földrajz, Gyárfás Lajos filozófia, Hant Géza latin nyelv, Fenyvessy Margit természettudomány, Cservény Albin számtan, Bereczky Tibor fizika-kémia és János Zoltán magyar nyelv. A székelyudvarhelyi bizottság előtt vizsgáznak a székelyudvarhelyi, a székelykeresztury, a csikszeredai és a gyergyószentmiklósi magyar főgimnáziumok növendékei.

A sepsiszentgyörgyi érettségi bizottság tagjai a következők: Tulogdy János dr. földrajztanár, elnök, tagjai: Kész Antal román nyelv, Debreczy Ibolya, francia nyelv, Becsányi Pál történelem, Kiss Tihamér filozófia, Csapó András latin nyelv, Csapó József természettudomány, Kelemen Imre számtan, Nagy Gyula fizika-kémia és Zakariás Erzsébet magyar nyelv. A sepsiszentgyörgyi bizottság előtt a brassói, a sepsiszentgyörgyi és a kézdivásárhelyi magyar főgimnáziumok növendékei vizsgáznak.

Marosvásárhelure helyezték a magyar egyetem orvosi karát

(Bukarest.) Bukarestben Groza miniszterelnök elnökletével minisztertanácsot tartottak, amelyen a szakminisztereken kivül a kolozsvári román és magyar tanyelvü egyetem képviselői is résztvettek.

A minisztertanácson kimondották, hogy a magyar tannyelvü egyetem orvosi kara Marosvásárhelyen fogja müködését megkezdeni, mig a többi fakultás Kolozsváron marad. Az orvosi karnak klinikák és előadótermek céljából a megfelelő helyiségeket rendelkezésre bocsátják. A közoktatás- és az egészségügyi minisztériumok az orvosi karnak minden szükséges segitséget megadnak.

A Nemzeti Bank 10,000 lejes bankjegyeket hoz forgalomba

(Bukarest.) A pénzmüveletek megkönnyitésére a Román Nemzeti Bank tizezer lejes bankjegyeket bocsát ki. Az uj bankjegyek julius 16-án kerülnek forgalomba.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

A Vörös Hadsereg segitségével lényegesen javul Magyarország élelmiszerellátása

(Budapest) A Magyar Kommunista Párt lapjának, a „Szabad Nép"-nek közlése szerint a Vörös Hadsereg 3000 vagonja kezdi meg a magyarországi élelmiszerszállitást. Majd közli Vas Zoltán polgármester rendeletét annak a hatalmas élelmiszeradománynak a szétosztásáról, amelyet a Szovjetszövetség küldött Budapestnek. Az élelmiszer fejadagokat junius 25-től kezdve már fel is emelték. Nehéz testi munkások félkiló, más testi munkások 40 deka, hivatalnokok és gyermekek 12 évig 25 deka, a többiek 20 deka kenyeret kapnak naponta. Ugyancsak emelték a cukoradagokat (nehéz testi munkások adagja például 75 deka havonta), valamint a hus, só, hüvelyesek, és pótkávé adagolását.

Közismert, hogy a magyarországi különleges háborus pusztitások folytán Budapest élelmiszerellátása teljesen bizonytalan és nyomoruságos volt és az uj adagok hatalmas javulást jelentenek.

Az irodalom, müvészet és tudomány neves képviselői, magasabb egyházi tisztségek viselői, valamint hivatali és ipari vezetők, terhes nők és szoptató anyák a nehéz testi munkások adagját élvezik, tanárok, mérnökök, tanitók, papok, orvosok, technikusok a munkásfejadagokat.

A „Szabad Nép" legujabb száma 250 lehergépkocsi érkezéséről számol be, amelyeket a szovjetkormány és a Vörös Hadsereg küldött Budapest megsegitésére.

Más cikkében a lap közli, hogy a csepeli Weiss Manfréd-üzemből kifutott az első jóvátételi szállitmány. Különben az óriási gyártelep minden részében lázas ujjáépitési munka folyik, amelyek során a munkásság páratlan lelkesedésről tesz tanuságot.

Munkások a MÁV igazgatóságban

(Budapest) A „Magyar Nemzet" cimü budapesti lap hiradása szerint a Magyar Államvasutak uj, demokratikus vezetőségében fontos szerepet kaptak a munkások. Igy többek között a legfőbb osztályok vezetésébe egy-egy munkásügyi előadó került be a lakatosok, esztergályosok és más vasuti munkások közül.

Uj szellem a brassói gummigyárban

(Brassó). A gummigyár egyike azoknak a kevés brassói iparvállalatoknak, amelyet a hitleri rablóháboru idején nem sujtott légitámadás. Annál több nehézséggel kell megküzdenie most, az ujjáépités során. A mai fejlett iparosodásnak nincsen olyan ágazata, ahol ne lenne a gummira szükség. Kezdve a gépkocsiabroncson, a kőolajipar bonyolult berendezéséig, a gummiból készült cikkeknek mindenhol nagyfontosságu szerepe jut.

A nyersgummi, amelyből tudvalevőleg a legjobb és viszonylag a legolcsóbb készárut lehet előállitani, ott terem, ahol még javában dul a háboru: a Csendes-óceán szigetvilágán. A müanyagok előállitását még annak idején a hitleri Németország kaparintotta kézbe. A hulladékból és ócska gummiból is lehet gyengébb minőségü árut előállitani, de a hulladék is szüken van már.

Teljes üzemmel dolgozik a gyár

Bundori gyári bizottsági tag és Acél, a vállalat egyik vezetője vezetnek végig a tágas munkatermeken. Egybehangzóan ismétlik, hogy rendkivül sulyos nyersanyagnehézségekkel küzdenek, de mint látom, a gyár mégis teljes üzemmel dolgozik. Nem készül ugyan hófehér, finom tenniszcipő, se egyéb fényüzési tárgy, de annál nagyobb lendülettel készitik a gépkocsi ábroncsait és tömlőit. A gummigyár lelkes munkásságának oroszlánrésze volt abban, hogy a diadalmasan előrenyomuló Vörös Hadsereg utánpótlást szállitó gépkocsijainak nem kellett ilyen természetü bajokkal küzdeniök.

A gyár eredetileg magyar érdekeltség volt, de a nácik erre is ráfették a kezüket. Ma is még az idegen javakat kezelő bizottság ellenőrzése alatt áll, de a vállalat alkalmazottainak nincsen szükségük ellenőrzésre. Példás odaadással dolgoztak a felszabaditó seregek győzelméért és megfeszitett erővel munkálkodtak a kirabolt ország ujjáépitésén.

A németekkel kötött „gazdasági egyezmény" eredménye

Az ugynevezett német-román gazdasági egyezmény, — amely nem volt más az ország tervszerü kifosztásánál — odavezetett, hogy ma nagy hiány van talpbőrben. A gummigyár egyik erőfeszitése a lakosság gummitalppal való ellátása. A talposztályban egyik munkás ragyogó arccal tájékoztatja, hogy a folytonos kisérletezés folytán ma már rendkivül tartós és aránylag olcsó gummitalppal sikerült envitelni a hiányt. Egy másik osztályban célszerü gummicipőket gyártanak. De készül itt tömlő, a vas- és fémiparban annyira nélkülözhetetlen tömités és egyéb alkatrész. Az üzemi bizottság a vállalat vezetőségével együtt gondosan ügyel arra, hogy a meglevő és a helyben beszerezhető nyersanyagot szigoruan csak a legégetőbb szükségleti cikkek előállitására használják fel. Most ujabb gépszerelésen dolgoznak, amely lehetővé teszi a temelés további fokozását.

Egészséges árueloszlás

Az üzem kitünően szervezett munkássága figyelemmel kiséri az áruelosztás kérdését is. Amit a gyár termel, abból ugyszólván semmi se kerül illetéktelen kezekbe, mégkevésbbé a fekete piacra. A termelvény egyenesen a dolgozók ellátási intézményeihez jut el. Abban a mértékben, ahogy fokozni tudják a békebeli termelést és csökken a hadsereg szükséglete, kerülnek sorra a most alakulófélben levő falusi szövetkezetek is.

A gyár mintegy 270 alkalmazottja közül 230 személy étkezik a remekül berendezett tágas étteremben. A konyhán itt is pompás ételillat száll. Ma zöldségleves és tehénhurós gombóc várja ebédre a dolgozókat. Egy ebéd ára száz lej.

Az üzemi bizottság elnöke elmondja, hogy az étteremben minden hétfőn összejövetelt tartanak, amelyen nemcsak a termelés menetét, de a napi politikai helyzetet is megbeszélik. Melegen emlékeznek meg Duca IAR kiküldöttről, aki az elmult héten felvilágositó és buzditó előadást tartott a munkásságnak. Van könyvtáruk, asztali tenniszcsapatuk. A labdarugók — tekintettel a gyár csekély munkáslétszámára — a Schiel csapatával egyesültek. A falubujságjuk még nem érte el a munkások által követelt szinvonalat, de a szerkesztők fogadkoznak, hogy hamarosan jó lesz itt minden.

A gyári bizottság egyik tagja felvilágositja, hogy egyik-másik osztály naponta 16 órát dolgozik, hogy a többi osztályok zavartalan ellátását biztositani tudja. Már pedig — mondja — mindenekelőtt a termelés!

Mig a gyár kapuiában bucsuzunk, a hideg brassói szellő fanyar nyersgummiszagot és a villanymotorok halk zizegését sodorja elénk.

Az épitő, termelő munka lélekzetvételét, a békés, boldogabb jövő biztositékát.

TIBOLDI BÉLA

A szovjet falu önképzőkörei

A Szovjetszövetség nemcsak a városok, hanem a falvak lakóinak nevelésére is nagy gondot fordit. Ennek bizonyitékai a Szovjetszövetség valamennyi falujában müködő önképzőkörök.

Az önképzőkörben kolhozparasztok, munkások és a falusi értelmiség együtt végzik kulturális munkájukat. E szervezetek egy része müvészeti önképzőkör. Zene és énekórákat, szinielőadásokat, kiállitásokat rendeznek. Nagy sulyt helyeznek a népi müveltség ápolására és minél magasabb szinvonalra való emelésére.

A Szovjetszövetségben oly kiválóan bevált falusi önképzőköröket falvainkon is kivánatos lenne meghonositani. A fasizmus nem engedte a kultura kutforrásaihoz a falu népét. A demokráciának évtizedes mulasztásokat kell pótolnia. E hiányok pótlásának legcélszerübb eszközei a falusi önképzőkörök. Azokon önmagát müvelné a falu népe, a falusi értelmiségek irányitásával.

A kezdeményezés a falu népének kezébe van letéve. Várjuk a falusi önképzőkörök megalakulásáról szóló hireket, mert lehetetlen, hogy a falu öntudatos népe ebben a kérdésben is magára ne találna! (b.)

Szálasi és büntársai fölött a magyar nép kiván itélkezni

(Budapest) Szálasi Ferenc nyilasvezér és a többi főbünösök kiadatását kérik a Szövetséges Ellenőrző Bizottságtól a magyar igazságszolgáltatási szervek, — jelenti a „Világ" cimü budapesti ujság. A lap értesülése szerint a Szövetséges Ellenőrző Bizottságon keresztül megkeresés megy Londonba, az ott székelő, háborus bünöket kivizsgáló bizottsághoz, valamint Moszkvába, hogy járuljanak hozzá a szövetségesek fogságában levő Szálasi Ferenc, Beregfy Károly, Kassai Schallmayer Ferenc, Kovarcz Emil, Imrédy Béla és más fasiszta vezetők Magyarországra szállitásához. Továbbá, a magyar népügyészség kiküldöttei a lehető legrövidebb időn belül Németországba utaznak, hogy ott a helyszinen kutassanak a német földre menekült magyar háborus bünösök után.

A „Világ" beszámol még arról, hogy ujabb mintegy 100 fasiszta szellemü magyar irót, illetve azoknak 200 könyvét tett tilos lajstromra a könyvkiadók igazolóbizottsága. Köztük szerepel Tápay Szabó László „A bolsevizmus Magyarországon" cimü könyvével, Bárdossy László 18 beszédével, József főherceg, Wolff Károly, Temesváry László és mások.

Talamon temetése

Irta: Söni Tál

Furcsán temetkeznek az emberek. Fekete ruháik, drapériáik mintha a halált ünnepelnék. Ám a gyászos pompa alól az élet dala cseng: visszük a halált, győzött az élet. Mert az élet — örök.

Ez minden temetés értelme. Az olyané, a melyen egy anya zokog csupán, az olyané, amelyen kürtök ezrei hasogatják az eget és az olyané is, amilyen a Talamoné volt.

Tulajdonképpen Salamonnak hivták Talamont. Dávid Salamonnak. Mig élt, sokat lehetett nevetni rajta mert szomoru ábrázattal, és cérnavékony hanggal áldotta meg a teremtő. Amellett nyöszörögve, gurgulázva hozta ki a szavakat, nagynéha ha beszélt. Olyasformán, hogy Talamon például. Bus kretén volt szegény, csendes és merengő mint a ló. De tudott dolgozni. S olykor, bunkerásás gerendahordás közepette, ha rád emelte szomoru tekintetét, volt benne, e mély lófejben, némi derengő értelem, majdhogynem emberi méltóság.

Egy ideje rosszul kezdett kinézni. Ajka kisebezett, megsápadt, ellepték a tetvek. Munkára sem járt csak enni tudott már. Örökké éhes volt és nem ismert törvényt: pokrócába burkoltan, szemétről szedett pléhedényét magához szoritva, be-belopózott a faluba ételért. Megverték a nyilasok, mégis eljárt koldulni. Egyszer nagyon megverték. Estére beszédes lett, zsidó imákat énekelt, csodálatosképpen mély hangon és — meghalt.

A temetésre Puskás hadapródot, Szücs szakaszvezetőt és Kocsis honvédet, valamint 25 fő k. m. sz.-t rendelt ki a századparancsnok. Nyugovóhelyül pedig, a vasmegyei Sé-község elöljárósága a dögtemetőt jelölte ki, a dombtetőn.

Szép idő volt, éles, korai tavaszi napsütés. A levegőben hideg és meleg fuvallatok áramlottak még; incselkedő kedve volt a természetnek. De volt valami „vicces" az egész ceremóniában is. Először is a dögtemető. Hogy éppen őt, a lószerüt, a dögök közé visszük. Aztán, hogy kiséretet kap. Még hozzá milyent! A hadapród nem számitott, csendes, jóindulatu embernek tudtuk; Kocsis bácsi részeg, mint mindég. De ott volt Szücs, ott kellett lennie neki, a dölyfösnek, ki őszintén undorodott, ha egyet is látott közülünk!

Mérhetetlenül megalázottnak érezte magát. Ő, m. kir. szakaszvezető, diszkisérete legyen egy szemétnek, egy piszkos páriának, mikor odakint a fronton elesett honvédek százait csakugy besöprik a mészgödörbe, egymás hegyére-hátára?! Ez gyalázat, ez elviselhetetlen!, lobogott a düh a szemében. De nem szólt. Büszke volt ehhez. Csak állt, hidegen, délcegen, a domb aljánál. És vezényelt: Tagozott menet! Egy-kettő! Disz-lé-pés! Jobb, bal!...

Sáros volt még a talaj. Nem igen ment a diszmenet hegynek fel, a halott a vállon. És hogy festett a társaság, istenem! Kisápult sovány zsidócskák, kik azért jelentkeztek kisérőnek, hogy addig legalább ne kelljen dolgozniok. Aligjáró éhvitézek, lecsurgó rongyokban és — perzsabundában a nap alatt! Igen, valódi perzsában, szilszkinben, nutriában! Mert ez is hozzátartozott még! Miután félmeztelen teleltünk ki, tavaszra betoltottak a vadonatuj városibundák, elkobozott uri-zsidó holmik!

— Minő komédia! Rothadó emberek, fényes szörmékben, az élen hatan a lófejü halottal... Disz-lé-pés! Nem, ilyen temetés sohasem volt még!

El-elcsusztak a fiuk. Váltani kellett volna a halottvivőket. De ki birná el?! Szitkok, káromlások repdestek a levegőben. És lentről a szobor: — Ne-ma-radj-el! Futás! Egyettő-egy! Igy-la, — fedezés!

Lehuppantunk. — Mindenki, csak a halott nem! — recsegte a hang és ezuttal különös értelmet kaptak e szavak...

Valaki felszisszent. Kocsis bá ballagott a fekvő alakok között.

— Na mi lesz, sose viszitek fel már azt a dögöt?!

Ez meg a hadapród volt, akiről azt hittük, kettőt se tud szólani. A sipkáját kezében tartva, gyöngyöző homlokát legyezte. Nagy kopasz feje volt, szurós apró szemei. Lihegett a felindultságtól: „Mit akartok, a hősök kertjébe vigyük?" Nem jó ez itt lovak, kutyák és egyéb becsületes hullák között, mi? Hát ember ő, mi? Emberek vagytok ti, mi?! Csürhe szemét népség. Üsse, verje őket Kocsis! — Egész beleásnádt. Ő is részeg talán? Sose láttuk még ilyennek.

Felszedelőztünk. Ötven lépésre lehettünk a gödörtől. — A nap sütött, mi is megizzadtunk.

— Csak hárman vigyétek, a mindenit, itt is lógtok, mi? Állj ki alóla, lelőlek, menten lelőlek, mindenkit lelövök. Van itt hely mindenki részére! — orditozta. Kicsi, fehér kezében — mely olyan volt mint egy cipő — reszketett a revolver. Énekeljetek, kezdte rá, mindenki énekli a gyászindulót... Ritka árpa, ritka buza, ritka zab, itt ma minden zsidó megizzad, hehe... zsidó annyi mint ló, hehe. — Megállt, fénylő koponyáját törülte. — Én is izzadok, én is ló vagyok, hehe, én is ló vagyok! — Előhátra futkosott a halottvivők között. — Én is ló vagyok, mindenki ló, nincs többé ember!

Felértünk a dombtetőre. A gödör szélére tették a ládát a halottal. Csend lett.

Puskás hadapród féltérdre ereszkedett.

— Neked mindegy, — sugta — neked mindegy, Talamon. Itt is épp ugy vegyülnek a csillagok a röggel... csak mi, élők, nem birjuk elviselni... — Könnyek peregtek az arcán. Felállt és fegyverét lóbálva futásnak eredt a dombgerincen.

— Elhantolni — hangzott a parancs. Hullani kezdtek a rögök.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Az olvasó szava

„Szent fegyverünk"

Vannak emberek, akik csak a zászlókérdésben látják a demokráciát. Mindjárt azt hánytorgatják, hogy hol a demokrácia, ha még most sem viselhetjük nyilvánosan színeinket? Nagyon helyesen teszik fel a kérdést, hogy hol a demokrácia? De ennél a kérdésnél meg kell állnunk. Itt kell megkeresnünk azt az utat, amely az igazi demokráciáig vezet, amikor csakugyan elmondhatjuk, hogy demokrácia van és szabadon lehet vinni a nemzeti zászlókat.

De ezt csak akkor érhetjük el, ha már nem lesz a népek lelkében az az átkozott sovinizmus. Hogy ezt elérjük, először is önmagunk lelki orvosának kell lennünk. Ki kell gyógyítanunk érzéseinkből a belénk oltott nemzetgyűlöletet, hiszen ennek következtében nem viheljük ki még ma sem azt a bizonyos nemzeti zászlót!

Sajnos, hogy még mindig nem ébredtünk fel ebből az elbutító hisztériából, amely csak fegyvere volt a mult fajuszitóinak. Fegyver, amely anyagi hasznot hajtott neki, nekünk meg csak kárt okozott. Mert tapasztalhatjuk a multban, hogy lehetünk nagy magyarok és ugyanúgy nagy románok, de ha egyszer munkásnak születtél és arról volt szó, hogy a napi kenyéradagodhoz csak egy dekával is többet mertél kérni, akkor már nem jött számításba sem a faj, sem a szín, amiért a mai napig is annyit sírunk.

Tehát akkor ma elsősorban ne a nemzeti színeket akarjuk érvényesíteni, amelyekről azt merjük állítani, hogy a mi szent fegyverünk. Hanem elsősorban igyekezzünk a lelkünkből kiirtani a nemzetgyűlöletet és keressük mind a más nemzetekkel, mind saját fajtánkkal az igazi testvéri szeretetet.

Mert amíg így nem cselekszünk és nem leszünk elsősorban saját magunk bírája, addig nem jöhet el az a demokrácia, amely megadja a lehetőséget ahhoz, hogy minden más érzékenység sérelme nélkül viselhessük nemzeti színeinket.

Téglás Klára, munkásnő.

A mi munkánk

Mi itt ezen a földön nemzeti különbség nélkül mind öntudatos munkások, igaz szivvel és komoly elhatározással, a mai időkhöz méltóan olyan munkát kezdjünk, amely minden szabadságszerető népnek a boldogulásához vezet.

Saját érdekében vegye meg a mindennapi ujságot mindenki, Olvassa el és igyekezzék jól megérteni amit ólvas. Szabad időnket használjuk fel erre a célra is, hiszen nincsen mindenkinek alkalma arra, hogy rádiót hallgasson, és az ujság többet is ad, mint a rádió, holott csak egy pár lejbe kerül Ma már szabadságunk van arra, hogy demokrata sajtóterméket olvashatunk. Tekintettel a mai időkre, nagyon is fontos, hogy olvassunk és hogy minél több jót, becsületet és igazat tanuljunk.

Felejtsünk el minden olyan rosszat és bünt, amelyet a régi idők rendszerei ránk kényszeritettek. Oltsuk el a soviniszta tüzet. Ezt a vad lángot addig szitották évtizedeken keresztül, ameddig sok ezer és millió ártatlan ember élete veszett el mindenütt a világon és sok ezer és millió árva és özvegy gyászolja azokat, akik mindenféle soviniszta eszmék tulkapásának lettek az áldozatai.

Nemzeti különbség nélkül mindannyian vizsgáljuk meg jól a szivünket. Felejtsünk el mindenféle gyülöletet és mindenféle rosszra való hajlandóságot. Neveljünk olyan gyermekeket, bizzuk őket olyan demokrata tanitókra, akik a legigazságosabb módon tanitsák őket. Csak igy tudunk a jövő nemzedéknek jobb jövőt, igazságos, örökös békét megteremteni.

Tünjék el mindörökre a sovinizmus, a rosszakarat és a gyülölet. Éljen az igazságos világbéke, éljen a szabadság! Éljen a szabadságszerető és megteremtő erős Vörös Hadsereg és annak minden vezetője, élükön a nagy Sztálinnal.

Elekes Gergely
a Scherg-posztógyár rokkant munkása

Nagyságos asszony, Ön téved...

Nagyságos asszony, véletlenül láttam, amikor a cselédjével egyetemben a sárgarépa eladásnál nem valami finoman tolakodott és hallottam, amikor az a sovány, sápadt munkásasszony azt mondta: „Kérem, ne tolakodjék ennyire, várja be a sorrendet". Erre kegyed, szép kalapu és jól táplált, soha nem dolgozó nagyságos asszony azt felelte: „Magát nem kérdeztem és fogja be a száját, mert én mindjárt elintézem magát. Maga nem tudja kivel beszél. Én zsidó asszony vagyok".

Történetesen a sápadt asszony is egy dolgozó zsidónak volt a felesége és azt felelte, hogy lehet akárki, akkor is álljon sorba. Erre szép nagyságos asszony, kegyed nagy mérgesen kikérte magának, hogy akárki sértse a fönséges személyét, azzal érvelve, hogy elmult az a világ, ami volt, most már demokrácia van.

Hát nagyságos asszonyom, ön téved, ha azt gondolja, hogy a Vörös Hadsereg azért harcolt, hogy a nem dolgozó dámáknak előjogokat szerezzen. Akkor sincs joga, hogy a zsidóságra hivatkozzék, mert a zsidóság szenvedése még nem ad jogot egyes dámáknak csuf viselkedésre.

Téved ha azt gondolja ,hogy a Vörös Hadsereg csak egyes nemzetet és kegyedféle dámákat szabadított fel. Nem, mert a pincékben lakó és dolgozó nőket és más nemzeteket is felszabadított a dicsőséges Szovjet Hadsereg. Ne hivatkozzék nagyságos asszony a demokráciára, mert éppen az ilyen hölgyek ellenségei a demokráciának.

Vegye tudomásul, hogy mi, dolgozó zsidók, nem kérünk magunknak előjogokat. Mi csak azokat a jogokat követeljük, ami az ország más nemzetiségü dolgozóinak van. Mi nem ugy értelmezzük a demokráciát, hogy elvegyük a más jogait. Nem! Mi tiszteljük mindenki jogát és tiltakozunk az ellen, hogy egyes fajtestvéreink a zsidóság szenvedéseit arra használják fel, hogy meg nem érdemelt előnyökhöz jusson. Mert mi, akik igazán éreztük a fasizmus véres terrorját, éppugy gyülöljük a saját fasisztáinkat, mint a más fajuakat.

Liebermann Mór
volt magyarországi zsidó munkaszolgálatos.

Kedves földmives testvéreim!

Mult héten irott levelem végén említést tettem a szövetkezetekről. Nálunk is vannak szövetkezetek, amelyeknek nagyszámu tagjai egy egész falu lakosságát is kitennék, de a mieink rendszerint csak értékesitési és fogyasztási szövetkezetek, holott a jövő szövetkezeti alapformája inkább termelési szövetkezet.

Igaz, nálunk is találhatunk termelő szövetkezeteket. Vannak már bányák is, vannak már gyárak is szövetkezeti alapon. De a földmüvelők még nem próbálkoztak meg vele.

A szövetkezeti világnap: julius elseje kapcsán a Népi Egység felhivta a figyelmet a szövetkezeti munka fontosságára. Most én arra szeretném figyelmeztetni földmüves-társaimat, hogy a közösen végzett földmunkának nálunk már régebben is voltak nyomai. A kalákában való munka bizonyiték erre. És ez egyben azt is bizonyitotta ,hogy a földmüves egymagában nem képes megbirkózni mindazokkal a nehézségekkel, amelyek földjének megmüvelése és a termés szerencsés betakaritása és értékesitése körül előállanak. Igy hát nálunk sem volna nagyobb akadálya annak, hogy a föld közös megmunkálását megvalósitsuk.

Egy lépést máris megtehetünk feléje. Sőt maguk a körülmények fognak mindannyiunkat arra kényszeriteni, hogy a föld közös megmüvelése felé az első lépést megtegyük.

A fasiszta rablóbandák pusztitásai után alig maradt igásállatunk. Nincs se lovunk, se ökrünk, se tehenünk. S ha volna is a faluban, vagy a szomszéd faluban egykét traktor, üzemanyag hiján egymagunkban nem lennénk képesek igénybevenni őket.

Kormányunk, a Groza-kormány azonban, amely földet adott a paraszt tömegeknek, egyuttal mezőgazdasági gépközpontokat is állitott fel. Ezekben a központokban a gépi erő és a gépeket kezelő személyzet közösen áll már a földtulajdonosok rendelkezésére. A gépközpont senki magánosé, de mégis mindenkié, a közösségé, és ezzel példát ad mindannyiunk számára, hogy nálunk is lehet már közös munkát közös erővel elvégezni.

A vetés csatájának kapcsán már ugyis látta minden földmüves, hogy a városi munkásság hathatós támogatása nélkül, milyen nehéz lett volna a helyzete. Most a betakaritás csatája kapcsán ismét látni fogja, hogy csak együttes erővel végezheti el mindazt a munkát, amit tőle az uj és szokatlan körülmények megkövetelnek. Mindezek a példák és tanulságok lassan kifejlesztik benne a közösségi érzést és hozzájárulnak a jövendő fejlődéséhez.

Balázs Mózes, kisgazda.

SZEMLÉR FERENC:

Életre-halálra

Senkinek sem voltam elég jó.
Utált engem az a világ,
hol a szabad szivekben béklyó,
szabad szájon csak elvetélt szó
nyögte a lázadás dalát.

Amit akartam, nem akarták,
uraké volt a hatalom
s hördült olykor két egész ország,
ha változtatva szint és orcát
rólatok szólt egy-egy dalom.

Aztán a lobogót kitüzték
kérges kezek, kemény kezek.
Lobogtak a fényben a büszkék —
de én nem kellettem. Elüzték
fennen dobogó szivemet.

De nincs oly kéz, mely visszalökne,
nincs olyan ut, mely visszavisz.
Sorsom, lelkem hozzátok kötve,
tiétek vagyok mindörökre.
életre is, halálra is.

Miért szervezkedjenek a nők?

Ebben a bünös és kegyetlen háborúban, az asszonyok szenvedtek a legtöbbet. Ha felvonulnának, soha véget nem érne a gyászoló asszonyok hosszu sora. Ez a háboru nemcsak eseménye, hanem Sorsa is lett a mai nő életének.

Önkéntelenül is felvetődik tehát a kérdés, hogy az asszony, aki legnagyobb vesztese a háborunak, irányitója volt-e sorsának? A felelet természetesen nem! Az asszony a háztartást vezette, a mezőre járt, irodában görnyedt, gyárakban dolgozott, gyermeket szült, és nevelt, de nem politizált. Megállta a helyét éppugy, mint a férfi, saját sorsába azonban nem szólhatott bele. — Az asszony szava — mondják maguk az asszonyok is — keveset ér és erőtlen ahhoz, hogy ilyen nagy dolgokban, mint a háboru is, jelentős sulya lehessen.

Az emberiségnek több mint a fele nő!

Igen, az asszonyok szava gyenge és erőtlen! De miért? Hiszen a népszámlálás adatai bizonyitják, hogy az emberiségnek több mint fele nő. Hogy ekkora tömegnek nincs beleszólása a társadalmi és politikai kérdésekbe, egyrészt a nők elnyomásának és a politikai élettől való távoltartásának, másrészt pedig teljes szervezetlenségü nek eredménye. Természetesen akadnak elmaradott gondolkozásu emberek, akik még ma is az anyai hivatásra és a háztartás vezetésére korlátoznák a nők müködési tervét. Amióta azonban az asszonyok számtalan ragyogó példával bizonyitották be, hogy kellő szabadság és nevelés esetén bármily foglalkozási ágban ugyanolyan kiváló eredményeket érnek el mint a férfiak, meg kell szünnie a nők politikai téren való elnyomásának .

A rádióban egyre több hirt hallunk a nők politikai megmozdulásairól: A francia fasisztaellenes nők ,Laval kiadását követelték. Az angliai választásokon 8 női képviselőjelölt indul. Európa majdnem minden országában fasisztaellenes női egyesületek alakulnak. A világ minden részén szervezkednek a nők, mert belátták azt, hogy az uj demokratikus békeélet, éppugy mint az elnyomott munkásságnak és földmüvességnek, nekik is meghozta a szabadságot. A szovjet nők például kezdik felismerni, hogy sorsuk össze van forrva a társadalmi és politikai élet fejlődésével s ezen a téren is helyet követelnek maguknak.

A szervezkedésre feltétlenül szükség van

Be kell tehát látnia minden asszonynak, hogy a szervezkedésre feltétlenül szükség van, ha arányszámuknak és képességeiknek megfelelően ki akarják harcolni helyüket az uj demokratikus világban.

Ma még nagyon sokan idegenkednek a most megalakuló egyesületektől. Ennek fő oka az, hogy a jelenlegi komoly megmozdulásokat is olyannak képzelik, mint a régi reakciós korszak asszony-egyesületeit, amelyek teaestek és pletykadélutánok rendezésében merültek ki. Ezeknek az egyesületeknek a vezetője egy köztiszteletnek örvendő „uriasszony" volt s csak szigoru rostán keresztül ment ugynevezett „uri körök" tagjai vehettek részt benne. Ezekből az egyletekből teljesen kizárták a dolgozó, munkás, és földmüves asszonyokat.

A most alakuló egyesületek az ország minden asszonyához, faji, társadalmi és valláskülönbség nélkül szólnak és céljuk éppen az, hogy minden válaszfalat ledöntve, közös munkára hivjanak fel gyári munkásnőt, tisztviselőt és földmüves asszonyt.

Ha sikerül az asszonyok politikai megszervezése és egységbe tömörítése, ugy egy uj, hatalmas erő lép a történelem színpadára.

Minden öntudatos nő érdeke tehát, hogy tömörüljön ezekbe a szervezetekbe magával vigye és meggyőzze ennek szükségességéről azt az asszonytársát is, aki eddigi elnyomatása következtében még nem látja be ennek fontosságát.

Uj világ vajudik. Ami jönni fog, sokkal jobb és különb lesz és évezredek bünét lesz hivatva helyrehozni. Ebben az uj világban az asszonynak is meg kell találnia az őt megillető méltó helyet: Teljes jogu emberként harcolni az eljövendő boldogabb világért, a demokrácia diadaláért.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Harmincegy falusi és városi ifju szellemi versenye alapján

Kihirdetjük a Népi Egység naptárában kiirt ifjusági pályázat eredményét

A Népi Egység naptárában ifjusági pályázatot hirdettünk, amelyre 31 résztvevő 34 pályamunkát küldött be. Két vers kivételével a pályázatok prózai irások voltak, élmények és elbeszélések, falusi és városi fiataljaink talán első irói szárnypróbálgatásai.

A beküldött müvek azt adták, amit kértünk, de a pályázók nagyobb részének hibájául róhatjuk fel, hogy nem saját élményei visszaadására törekedett, hanem többnyire és nagy általánosságban az 1944 augusztus 23-i szerencsés sorsfordulat hosta helyzetet ismerteti.

Pályázatunk érdekes jelensége, a keresztvári ifjuság csoportos jelentkezése. Keresztvár iskolás leányai és serdülő legényei bizonyára tanitónőjük utbaigazitásaitól vezettetve, tömegesen vonultak fel e szellemi tornára. S bár az egyes irások váza sok hasonlóságot mutat is fel, pályázóink a történelmi események keretébe nagyon érdekes egyéni élményt, részletet és szint vittek bele.

A pályázatban résztvett ifjaink minden feljegyzett sora, még a gyengébbeket sem véve ki, felmérhetetlen becsü kortörténelmi adata marad fiatalságunk mai életének és tisztultabb felfogásának. Az irások valóságos értékét csak akkor becsülhetjük fel igazán, ha arra gondolunk hogy a nagy köteg papircsomó például a 48-as szabadságharcos idők ifjuságának irásait foglalná magában.

A birálóbizottság a résztvevők pályamunkáihoz a következőket füzte hozzá:

BÁJER IBOLYA 3. elemista, 10 éves, Keresztvár. Az aug. 23-i események ismertetése után érdekesen adod elő esetedet a német katonával, akinek kenyeret akartál adni, de ő félrelökött. Ezt irod:

... Amikor a németek elmentek Bodzáról, akkor még hátramaradt egy csapat német katona. A kapuban álltunk és egy német anyukától kenyeret kért. Anyukám beküldött, hogy adjak kenyeret. Bementem a házba, a német katona bejött utánam. Én jót akartam neki, de ő félrelökött, hogy elestem és elvette az egész kenyeret és azt mondta, hogy kell a többieknek is. A németek mikor alább mentek, a szovjetkatonák a hegyen voltak és meglötték a németet és igy a kenyérrel a kezében maradt.

BÁLINT EDIT 4. elemista, 11 éves, Keresztvár. Kissé kuszált elbeszélése az egy év előtti időknek. Irásodban azonban néhány olyan részlet is van, ami keresztvári társaidnál nem fordul elő. Ezek leirásodat elevenné teszik.

... Mikor lőttek, rettegve bujtunk a pincébe, mert fejünk felett sivitottak a golyók. Nagymamámtól kért az őrmester 4 disznót, de csak kettőt adott. Az őrmester erre felirta, hogy nem sötétitett. El is kisérték a kurtea de márciálhoz, de nem büntették meg. Az őrmester megtudta, hogy nem büntették meg és még egyszer felirta hogy nem sötétitett. Megint bekisérték és 3000 lejt kellett fizetni. Igy járt nagymamám ...

BOKOR LAJOS, 4. gimnázista, hadiárva, 15 éves, Sepsiszentgyörgy. Örök emlék cimü visszaemlékezésed jó képet ad a felszabadulás előtt álló városodra és benne egy székely család, a ti családotok izgalmas sorsára. Keresetlen szavakkal megirt dolgozatodban, amit később közölni fogunk, azt rajzoltad meg, amire pályázatunk felszólitott.

CSIKSZENTI MIHÁLY, 16 éves tanuló, Brassó. Novellád „Az elhagyatott" egy koldusról szóló komor kép. Megható részvéted a nyomorba jutott ember iránt, a most kialakuló társadalom azonban nem alamizsnát fog adni szerencsétlen sorsu embertársainak, hanem becsületes megélhetést. A jellemzés, amit irásodban adsz, jó megfigyelőképességre és még kialakulóban lévő irói készségre mutat. Azt az időt, amikor majd kiforrott verseket irhatsz, várd türelemmel!

ERZSE BÁLINT, 4. elemista, 10 éves, Keresztvár. A magad tiz esztendejével nagyon szépen és világosan megláttad a tiz hónap előtti történelmi sorsforduló nálatok lezajlott változását. Az eseményeket nyugodtan, értelmesen és helyes magyarsággal adtad elő. Irásod szép és rendes, alkalmilag közöljük is.

ERZSE PIROSKA, 2. elemista, 9 éves, Keresztvár. Az aug. 23-ika utáni felszabaditó napok mozgalmas eseményeinek nagyon ügyes visszaadása egy kilenc éves lányka részéről. Irásod egyik talpraesett részlete:

... a németek megtértek és a Bodzán vonultak le. Azután kértünk a bodzaiaktól tojást, de azt mondták, hogy Bodzán nem kukorékolnak a kakasok, mert a németek mindent megettek ...

GÁBOR GYÖRGY, 5. elemista, 12 éves Keresztvár. Pályázatod egyszerü, de kissé kuszált módon megirt jellemzése a közelmultnak, benne néhány röviden odavetett és sikerült résszel. Jobb szerettük volna, ha a tulzott politizálás helyett saját megfigyeléseidből is adtál volna.

GÁBOR ISTVÁN, 5. elemista, 11 éves, Keresztvár. Te is főként egy kaptafára ugyanazt meséled el, amit keresztvári társaid. Pályázatod azonban több értelemre mutat és azt is bizonyitja, hogy a népiskola adta müvelődésből te többet szivtál magadba, mint iskolatársaid. Irásod gondos, helyesirási hibáktól és értelmetlenségektől mentmunka. Külön egyéni élményeid és megfigyeléseid dicséretre méltók. Irásod több érdekes részletét közölni fogjuk.

GÁBOR JÓZSEF, 4. elemista, 10 éves, Keresztvár. Az aug. 23. utáni eseményeket saját szemeddel láttad meg és irtad le. Munkádban különösen kiemelkedő az a rész, amelyben a padláson rekedt 200 katona kinos helyzetét beszéled el — közvetlen formában. Ezt a részt a Népi Egységben nyomtatásban is meg fogod látni.

GÁBOR MAGDA, 3. elemista, 10 éves, Keresztvár. A Gábor Györgynek szóló üzenet a te pályázatodról is elmondható. Irásod egyik jóizü részletét itt olvashatod:

... Hitler azt mondta a szegény embereknek, hogy neki ilyen meg olyan fegyvere van, csak hogy álljanak melléje. A szegény emberek oda állottak (?) Hitler a vendéglőkben ett és jól élt. A szegény embereknek még csak puliszka sem jutott ...

GYÖRBIRÓ SÁNDOR. 1. elemista, 8 éves, Keresztvár. Pályázatodra ugyanaz a dicséret rakható, mint Erzse Piroskáéra. Te nyolc éveddel egyik legfiatalabb pályázónk vagy és ezt külön ki kell emelni, amikor elismerjük, hogy tömören és magyarán megirtad véleményedet.

GYÖRBIRÓ SÁRIKA, 3. elemista, 10 éves, Keresztvár. Nagyjából a te pályázatodra is az áll, amit a Gábor Györgyére irtunk.

HAMARY MÁRIA, 2. gimnázista, 14 éves, Brassó. Visszaemlékezés az elmult év történelmi eseményeire egy fiatal diáklány helyes politikai felfogásában, de kevés és képekben szegény egyéni élménnyel.

JAKAB JULIA, 2. gimnázista-magántanuló, 14 éves, Türkös. Értelmes felfogásu, történelmi leirást küldöttél be. Jobb lett volna azonban, ha saját élményeidet beszéled el.

JAKAB MAGDA, 4. elemista, 11 éves, Keresztvár. Ügyesen megirt pályázat, érdekes részletekkel és kitételekkel.

KOCSIS JENŐ, 3. elemista, 11 éves, Keresztvár. Pár soros irással pályáztál, de amit csináltál, az jól sikerült. Tizenöt odavetett sorban történelmünk legfontosabb korszakának jellemző raizát adod, ahogy azt Keresztvárról láttad.

MÁRTON IRMA 2. elemista, 9 éves, Keresztvár. Az Erzse Piroskának szóló megjegyzések a te munkádra is állanak.

NÉMET MARGIT tanulóleány, Brassó. Rövid visszaemlékezéseid, közöttük „A marosujvári boldog órák" jó megfigyelőképességre és tisztultabb politikai felfogásra mutatnak. Kár, hogy az általánosságokon tulmenően „marosujvári boldog óráidból" nem adsz egy kis izelitőt. Irásaidból részleteket közölni fogunk.

OLÁH JÁNOS 4. elemista, 11 éves, Brassó. Visszaemlékezésed a tavalyi év bombázásaival, menekülésetekkel Ürmösre, korodhoz képest jól megirt munka, melynek jórészét közölni is fogjuk. Kár, hogy a magyar helyesirással hadilábon állasz.

ÖFFENBERGER G. NILS, 4. gimnázista, Brassó. Kosztya cimü novellád jó témáju és jól megirt pályamü, amelyben a mult évi bombazáporos időket, Olt-menti életedet és egy szovjethadifogolyhoz fűződő barátságodat elevenited fel. Korodat meghaladó stilusod van és tárgyadat világos fogalmazásban, érdekesen adod elő. Elbeszélésed a Népi Egység egyik előbbi számában máris megjelent.

PÁL KÁROLY 5. osztályt végzett tanuló. Elbeszélésed érdekes. Kár, hogy mondanivalóidat zavarosan adod elő. Te már kijártad az iskolát, és most bizonyára kemény kézimunkával foglalkozol. Amit bombázáskori élményeidről irtál, hü feljegyzése marad a háboru sodrába került falusi ifjuságnak és méltó lesz arra, hogy a Népi Egységben is megjelenjék.

PANUCZA GIZELLA, 4. elemista, 11 éves, Keresztvár. Pályázatod nem rosszabb annál az átlagnál, amit keresztvári társaid irtak, de nem is jobb amazokénál. Kár, hogy egyéni élményeidből semmit sem irtál.

POSZTOS KÁLMÁN, 3. elemista,, Keresztvár. Irásodra ugyanaz áll, amit Kocsis Jenőnek válaszoltunk. A te 15 sorod azonban mástartalmu. Ezeket a sorokat egybefogva, sorsfordulatunk szines bokrétája alakul ki.

SOÓS MARGIT, 5. elemista, 12 éves, Keresztvár. Élményeidet egyszerü szavakkal, de kissé zabolátlanul adod elő. Három teleirt papirlapodon összeolvad, amit másoktól hallottál, olvastál, vagy átéltél és ezt aztán egy szuszra el is mondod. Leirásod egyes részletei érdekesek.

SOÓS PÉTER, 5. elemista,, 12 éves, Keresztvár. Kissé kusza előadása az aug. 23-ika utáni időknek, néhány érdekes részlettel. Jobb lett volna, ha csak egy kis részt ragadsz ki ,de azt a magadi gyermeki szemével nézed.

SZÉKELY JÓZSEF 5. elemista, 11 éves, Keresztvár. A Gábor Györgynek szóló üzenetet olvasd el, ugyanaz mondható a te pályázatodról is.

SZÉKELY MARGIT, 2. elemista, 9 éves, Keresztvár. Pályázatodra általában ugyan az áll, mint az Erzse Piroskáéra.

TÖRÖK IRMA, 4. elemista, 11 éves, Keresztvár. — Pályázatodról általában ugyanaz mondható, mint a Gábor Györgyéről. Neked is van néhány jó mondásod és megfigyelésed, például:

... Mikor 5 divizió német katonát beszoritottak egy szorosba, itt volt a legszotosabb hej és ez a szoros a keresztvári őrség előtt volt ...

TÖRÖK JENŐ, 5. elemista, 12 éves, Keresztvár. Pályázatod általában keresztvári társaid szinvonalán mozog. Vigyázz a helyesirási hibákra. Ha valamit irsz, nézd át és javitsd ki a hibákat!

TÖRÖK VILMA, 4. elemista, 12 éves, Keresztvár. Kissé szertelenül megirt rövid pályázat, helyenként érdekes részletekkel. Az embert nem feloltöztetik, hanem levetkeztetik. Jobb azonban, ha levetkeztetés helyett felöltözésre kerül sor.

VASS JOLÁN, 6. elemista, 14 éves, Bácsfalu. Értelmes irás tavalyi élményeidből. Kár, hogy ezeken tulmenően te is egész történelmet akarsz irni, pedig egyetlen részletet jobban elő tudtál volna adni. Mondanivalód lett volna, mert mint irod:

... Nagyon sokat tudnék irni az életemből, még egy egész irka sem lenne elég. Az irásom nagyon gyenge, mert az iskolában csak dolgoztattak velünk, de tanulni azt keveset, csufolkodni sokat ...

*

A birálóbizottság a pályázók életkorát is figyelembe véve ugy döntött, hogy a kitüzött jutalmakat összevonja és ebből négy pályázót egyenként 1500 lejes II. dijban részesit. Ezek a következők:

Bokor Lajos Sepsiszentgyörgy, Csikszenti Mihály Brassó, Gábor István Keresztvár és Öffenberger G. Nils Brassó.

A birálóbizottság a pályázók nagy számára, tehetségére és szorgalmára való tekintettel ugy határozott, hogy további tiz pályázót a kitüzött dijakon tulmenően szintén megjutalmaz és a Népi Egység következő évi naptárát fogja eljuttatni ajándékul az alábbi pályázóknak:

Erzse Bálint, Erzse Piroska, Gábor József, Györbiró Sándor, Kocsis Jenő, Márton Irma és Posztos Kálmán Keresztvár, Német Margit és Oláh János Brassó, Pál Károly és Vass Jolán Bácsfalu.

A pénzjutalmak már most átvehetők a Népi Egység kiadóhivatalában.

Bonyadalom a Zsilvölgyi emlékvers körül

A munkaszolgálatos bajtársak lelepleztek az idegen tollakkal ékeskedő zajzoni földmivest

A Népi Egység olvasóközönségének bizonyára még emlékezetében él naptári pályázatunknak legutóbbi vasárnapi számunkban kihirdetett eredménye. A birálóbizottság az első dijat Székely Samu zajzoni földmüves-kisgazda Zsilvölgyi emlékvers 1944-ből cimü költeményének itélte oda.

A döntés nyilvánosságrahozatala óta lapunk szerkesztősége több helyről is olyan értesüléseket kapott, hogy pálmát nyert szerzőnk versét nem maga költötte. Igazolja e sajnálatos tényt az alábbi nyilatkozat is, amelyet annak aláirói, ugyancsak egykori munkaszolgálatosak, lapunk szerkesztőségében tettek:

NYILATKOZAT

Alulirott Domokos György, brassói str. Rahova 29 sz. alatti lakos, a petrillai munkatábor volt munkaszolgálatosa, ezennel kijelentem, hogy a Népi Egységben Székely Samu, zajzoni kisgazda neve alatt leközölt vers tulajdonképpeni szerzője Torma István, temesvári lakatos, aki több embernek átadta a versét lemásolás végett. Igy tőle másolta le Székely Samu is, aki szintén ugyanabban a munkatáborban teljesitett munkaszolgálatot.

Domokos György.

A fennti nyilatkozatot én is minden tekintetben megerősitem.

Katona József, Cfr tisztviselő, Brassó, Bucovina-utca 1 szám.

A pályázat birálóbizottsága a fentiek alapján, korábbi döntését megsemmisitve, Székely Samut törölte a nyertesek sorából és intézkedett, hogy a hivatlan szerző számára a pályadij ne fizettessék ki.

E mindenképpen kellemetlen eset után Székely Samu zajzoni pályázónkat kérjük, hogy hasonló megtévesztésnek se az ujságot, se akárki mást ne tegyen ki. Ha annak idején a petrillai munkatáborban Torma István temesvári lakatossal megosztotta a „langyos sárga levet, mely csak bitorolja a kávé nevet", ha megosztotta a tenger sárt, a piszkot és a szennyet, a szénlapátolást és a csilletolást; ha egyformán priccse gyalulatlan fája volt a párnája és Kelet felől hajnal pirja derengett feléje, nos ha meg is osztott mindent Székely Samut, a sárt, a könnyet, meg a reményt, a maga neméhen kiváló költemény szerzői jogát mégsem oszthatja meg. Ez egyes egyedül annak valóságos iróját illeti meg!

CORSO MOZGÓ BRASSÓ

Egész müsort kitöltő hiradó.

A yaltai értekezlet.
Budapest elfoglalása.
Tolsztoj halála.
Albánia felszabaditása.
Harcok az Odera folyónál.
Churchillné Moszkvában.
Benes Moszkvában.
Harc Berlinért.
A berlini parlament láncokban.
A Vörös Hadsereg a Wilhelmstrassen.
Lángokban az Unter den Linden.
Sulyos harcok Berlin utcáin.
Keitel tábornagy aláirja a német fegyverletételt Zsukov tábornagy előtt.

Előadások naponta 3, 5, 7, 9 órakor.
Vasárnap délelőtt 11 órakor matiné.

Tudja-e hol vehet alkalmi áron házat, telket?
Tudja-e ki által adhat el gyorsan házat, telket?
Tudja-e hol kaphat dijmentes felvilágositást?
Olvasta-e a kirakatunkban levő árakat?

Ha nem, keresse fel a

VISCONTI

ingatlan-forgalmi irodát
Brassó, Weiss Mihály-u. 6
Irodai telefon 15-99, lakás 15-98

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Rágcsálók és paraziták

(Brassó) Két hete, hogy megkaptam hivatali áthelyezésemet Brassóba. Ezzel régi álmom teljesült, mert sikföldi lakos lévén, mindig vágytam Brassó kellemesen hűvös levegője és csodálatos természeti szépségei után.

Sajnos, nagyon sok csalódás ért. Először is az iránt érdeklődtem, hogyan lehet Brassóban lakást kapni. — Lakást? — kérdezték csodálkozva, mintha legalább is a göncölszekeret akartam volna. — Hol él maga? Lakást akar Brassóban?? Kis naiv! — Úgy néztek rám, mintha kétségbe vonnák elmebeli épségemet. Kezdtem dühbe jönni. — De kérem, laknom csak kell valahol. — Hát ha tud áldozni erre a célra havi 100.000 lejt, akkor kaphat megfelelőt.

— Uram Isten! — havi 100.000 lejes lakás! Az egész jövedelmem nem tesz ki annyit! — Adok egy jó tanácsot — mondta valaki. — Keressen egy szász öregasszonyt, akinek hozzátartozói munkatáborban vannak. Ezeknél talál üres szobát. Elindultam tehát lakást keresni.

Ápolt kertek és fényűző nyaralók mellett vitt az utam. Egy jellegzetes, gyászos stílusban épült földi paradicsom kapuján csöngettem be. Hosszú várakozás után egy cselédlány kaput nyitott és bevezetett. Hová kerültem? néztem szét. Micsoda szőnyegek! micsoda képek! A szemem az utóbbi háborus időkben megszokott kopottságnak nyomát sem találta. Egy öregasszony fogadott. Gyanakodva szimatolt körül s mikor a „lakás" szót kiejtettem, teljesen megfagyott az arca. — Rekvirálatni akar? — Nem kérem, bérelni szeretnék egy szobát. — Kissé megenyhült hangon mondta: — Tudja, adnék én lakást, de már biztos forrásból tudom, hogy hazajönnek az elvitt szászok. Most hallottam, hogy Göring feleségül veszi egy kinai generális leányát és nászajándékba a szász munkaszolgálatosokat fogja kérni a Szovjettől. Nekem a fiamat vitték el, pedig ő igazán nem csinált semmit. — Hogy tagja volt-e a Volksgruppenak? Na igen, hát az csak természetes! Nem, nem adhatok lakást. Ha Hanzi hazajön, szüksége lesz minden szobára. A cselédlánytól aki kikisért, megkérdeztem, hogy hány szoba van. Hat és a mellékhelyiségek.

A következő villában vörösképű, nagyhasu ur fogadott. Ásóval a kezében éppen az óvóárok körül foglalatoskodott. — Lakás? Nincsen kérem! Nekünk csak négy szobánk van és a feleségem szereti a kényelmet. — Ugy látszik, megértő arcot vághattam, mert bizalmasan panaszkodni kezdett. — Pocsék világ ez kérem! Nem kapok egy munkást, most mind urak lettek. — Be akaria temetni az óvóárkot? kérdeztem. — Mit? — nézett rám, — betemetni? — Ellenkezőleg, most fogom kímélyíteni és ismét rendbehozni. — Megütődve néztem rá. — Maga még nem hallotta? — kérdezte a fülembe sugva, — hogy a napokban várható a harmadik világháboru kitörése?

Délben az étteremben egy divatosan öltözött ur ült le az asztalomhoz. Hosszasan megnéztem és rájöttem, hogy egy régi ismerősöm, aki közismert tőzsdés és szélhámos. Kérdésére elmeséltem, hogy ide helyeztek át. — Akarsz keresni? — kérdezte. — Bombaüzletet tudok! — A fülemhez hajolt. Cukor, gyapju,, tea, kávé, borotvapenge és számok kavarogtak a fülemben. — Mit szólsz hozzá kérlek? Három milliót kereshetsz nem egészen két nap alatt! Valószínűnek bolondnak tartott, amikor felálltam az asztaltól és bucsut vettem tőle.

Délután az egyik lakásközvetitő iroda utján sikerült lakásra találnom. Nagynehezen megállapodtunk havi 24.000 lej lakbérben. De micsoda éjszakám volt! A poloskák nagygyülést rendeztek a testemen, ugy hogy egész éjjel be sem tudtam hunyni a szememet. Ugy hallgattam az ajtófélfában dolgozó aszu percegését. — Másnap ismét lakás után néztem. Jtt a patkányok kirágták a kamrába rakott bőröndömet.

Két hete vagyok Brassóban. Azóta az ötödik lakásban lakom. Azóta négy ember jött hozzám, hogy cukrot adjon el feketén, kilencen disznóhust kináltak csilagászati számokért, két ember pedig ujabb bombaüzletet ajánlott. A rémhirterjesztők és suttogók számát már nem is tudom fejben tartani, annyian voltak.

Tegnap éjjel aztán szőnyü álmot láttam. Egerek és patkányok százai rágták a házak falait és alapzatát. Egész szuhadsereg indított támadást a gerendák és ajtó félfák ellen. Jöttek a poloskák és az élősdiek. A rágcsáló fogak nyomán hatalmas alagutak és barlangok keletkeztek s attól féltem, hogy az egész aláaknázott város a fejemre omlik. A patkányok és egerek, mintha a suttogók és rémhirterjesztők képét viselték volna, a poloskák és egyéb élősdiek az üzérekre és feketézökre hasonlitottak.

Verejtékezve ébredtem. Első utam egy kereskedésbe vezetett. Poloskairtót, egér fogót és patkánymérget vásároltam. Délután örömmel hallottam, hogy a rendőrség széleskörü razziákat indított a feketézők, üzérkedők s ingyenélők letartóztatására. Este pedig egy gyülésen valaki a suttogók ész rémhirterjesztők szigoru leleplezését követelte.

Hazafelé

Irina a ponyvás tehergépkocsi mellett ül egy szerszámos ládán és a puskáját tisztitja. A nap égetően süt. Arca fényes és piros a melegtől. Én nem birnám ebben a zárt katonazubbonyban ebben az erős napsütésben — állapitom meg magamban. Milyen ügyesen fogja a fegyvert, igazi katona. Aprólékos gondossággal dörzsöli fényesre egy olajos ronggyal a puska fémrészeit. Néha a kezefejével kisimitja az homlokába hulló kalászszinü hajfürtöket. Ilyenkor teljes szépségében látható lesz az arca, amely egészen sima mint egy gyermeké és nagy nyugalom árad róla.

Két napja, hogy három nagy tehergépkocsival beállottak az udvarunkba a szovjet katonák. Barátságosak, kedvesek hozzánk, de akármivel kinálnak őket, nem fogadják el. Rázzák a fejüket és mosolyognak. — Van, nekünk is van. — Egész nap a kocsikat javitják, vagy a városba mennek. Estenként körbe ülnek az udvaron és beszélgetnek. Milyen jó volna megnyerni a bizalmukat! Milyen jó volna hallgatni, amint távoli szép hazájukról beszélgetnek. Mert biztosan arról beszélnek.

A szemük fényes és látszik, hogy lelkesen tervezgetnek. Amikor ezt a szót mondják „Russzia", az arcuk csupa vágyakozás lesz. Szovjet városok neveit halljuk, amelyeket a hadijelentésekből ismerünk. Rosztov, Sztalingrád, Moszkva, mennyi emlékük lehet ezekről a városokról.

Tegnap aztán teljesült a vágyam. Irina, a szovjet katonaleány odajött hozzám és egy szakadást mutatott a fehérneműjén. — Tudnál nekem adni egy foltot? — kérdezi. Én már szaladok is és annyi foltnakvalót hozok, hogy Irina elmosolyodik a buzgóságomon. Ahogy hálásan rámnéz tiszta égkék szemével, minden idegenség elmulik közülünk.

Most ott ül a napon és fegyvert tisztit. Odamegyek hozzá.

— Nem fáj a fejed, a naptól? — kérdezem. Csodálkozva néz rám.

— Nekem sohasem szokott fájni a fejem!

— Örülsz, hogy hazamehetsz? — kérdezem minden átmenet nélkül.

— Két éve, hogy eljöttem — mondja — már nagyon vágyom haza.

— Biztosan jól esik majd egy nagyot pihenni a hosszu katonaélet után?

— Piheni? — kérdezi. Én nem vagyok fáradt. Alig várom, hogy hazamehessek és folytathassam a régi munkámat. Tanitónő vagyok. Falusi gyermekeket tanitok. Én otthon is kemény szalmazsákon feküdtem és megszoktam a munkát. Remélem, hogy idejében érkezem és még részt vehetek a betakarítás és cséplés munkájában. Nem is gondolod, milyen szépek a szovjet mezők! Kilométereken keresztül buza, gyönyörü aranyszinü és sokkal nagyobb kalászu, mint errefelé. Nyáron nincs tanitás, olvankor mindig a mezőn dolgozom.

Szüleid vannak?

— A fejét rázza és a szeme kicsit homályos lesz. — Meghaltak egy bombatámadásnál. Csak egy nővérem van, ő is katona.

— Én mindig ugy csodálkozom, hogy köztetek és a katonák között milyen bajtársiasság van. Ez nálunk igy még elképzelhetetlen.

— Oh, ti sok mindenben olyan furcsák vagytok — mondja kedvesen nevetve. — Én éppugy értek a gépkocsi szereléshez és minden más munkához, mint a'férfiak s igy természetes, hogy megbecsülnek. Nekem is fegyverem van és a nagy Szovjet Hadsereg egyenruháját hordom, eszükbe se jut, hogy leány vagyok.

Nézem tiszta arcát, arányosan felépitett erős szép testét, és egy kis szomoru irigységet érzek. — Ép testben ép lélek — gondolom. Mennyi sokat kell még tanulnunk!

A háziasszony apró leánykája tipeg az udvaron. Most tanul járni. Egy kiálló kőben megbotlik és keseves sirásba tör ki. Irina leteszi a puskát és egy pillanat alatt ott van mellette. Felkapja a kicsikét az ölébe és csitigatja. — Klapci, malenki, klapci — gügyögi a gyerekhez.

Számomra idegen szavakat mond ,de a csöppség érti és mosolyog. Nézem őket, a katonaruhás asszonyt és a gyermeket. Milyen együvé tartozók. Az asszony, aki fegyvert fogott az otthonért és a gyermekért.

Sipos Bella.

FIGYELEM!
Elektromos műhelyemet, ujból megnyitottam. Vállalom rádió, villany és orvosi müszerek javitását, garancia mellett.
Bölöni András,
Brassó, Kapu-utca 48., telefon 20-51.

Todor Ion jun.
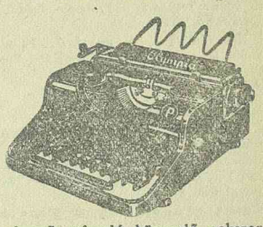
iró- cimező- számoló- könyvelő- sokszorositógépjavitó szakmühelye — uj gépek lerakata
BRAȘOV Str. Reg. Carol 31 (volt „Olimpia")
TELEFON 29-47. Keresk. Kam. bej. sz. 4798/1941.

Keresünk komoly vevőink részére
HÁZAT és TELKET
minden nagyságban, a város bármely negyedében,
„PROMPT"
közvetitőiroda.
BRASSO — Főtér 8. — Telefon 38/91

Vasárnap július 8-án Tusnádfürdőn megnyilik a strand.
Vendégeinket szivesen fogadjuk. Kirándulóknak turistaszálló áll rendelkezésükre.
Lőrincz Vilmos, bérlő.

Rövid-galanteri-kötöttáru
stb. nagyban és kicsinyben, nagy választékban
WEISZFEILER Testvéreknél
Brassó, Piața Libertății Nr. 27.
Telefon: 11—71.

VESZEK
jó állapotban
6-8 széket, 2-3 padot
Cimeket ármegjelöléssel a kiadóba kérek.

Furniros kombinált szobák
Háló szobák
Ebédlők
Konyha kredencek
Iró asztalok
Különböző székek
Nyugágyak
Butor szövetek és plüsök
Viaszkos vásznak
Paplan selymek
Kész paplanok
Zsák vásznak
Különböző spárga
Böröndök nagy választékban
„Motap"
butorraktárban, Brassó, Kapu-u. 12 sz.
Telefon 27—52.

Ehrlich és Nagy
Brassó, str. Reg. Carol 22 (udvarban) Telef. 10-07
Készit: ékszereket, karóratokokat legmodernebb kivitelben.
Vállal: ékszer- és órajavitásokat, véseseket.
Vess: használt arany-,ezüst-tárgyakat és nemes köveket legmagasabb árban.

REDUT MOZGÓ BRASSÓ
Az angol filmgyártás egyik kiváló filmjének bemutatója
HAT ÓRÁT ÉLTEM
A FŐSZEREPEKBEN:
FLORA ROBSON
ÉS
LESLIE BANKS MŰVÉSZNOKKEL.
Diszes kiállitás - Ragyogó jó kedv - A filmet POMMER ERIK rendezte
Előadások 3 órától folytatólagosan. Pénztár zárlat 1/2 9 órakor

Minden másodnap reggel 6 órakor indul a kényelmes társas kocsi
Bucureștibe
C. I. Z. A.
Brassóban: Kapu-utca 49, Telefon 32-55.
Bucureștiben: Str. Isvor 2, Telefon 3-65-21

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

HIREK

NÉPI EGYSÉG

Szerkesztőség: Str. Argintarilor (Otvös-u.)16, Tel.17-53
Kiadóhivatal: Piața Gh. Enescu (Rózsatér) 2, Tel.22-69

Előfizetési díjak csak postai kézbesítéssel:

Egy hónapra 750 lej. Vállalatok, intézmények és hatóságok részére évi 20.000 lej

Naptár

Vasárnap, 1945. július 8. A nap 4 óra 11 perckor kel és 7 óra 58 perckor nyugszik. Kat.: Erzs. Királyné. Prot.: Teréz. Ort. Procopie. Zsidó: 5705 év Tamuz hó 26.

Hétfő, 1945. július 9. A nap 4 óra 12 perckor kel és 7 óra 58 perckor nyugszik. Kat. Veronika sz. Prot. Lukrécia. Ort. Pancratie. Zsidó: 5705 év Tamuz hó 27.

Brassói mozgók műsora

Aro: Zsuzsánna. **Astra:** Haplea. **Capitol:** Anya akarok lenni. **CFR filmszínház:** Dunaparti találka (magyar film). **Corso:** Legujabb szovjet hiradók. **Lumina:** A méltóságos asszony **Redut:** Hat órát éltem.

Szolgálatos gyógyszertárak Brassóban

Szombaton: „A fehér templomhoz" Picu Viorica, Kolostor utca 20.
Vasárnap: „A reményhez" Jekelius, Kapu-u. 17.
Hétfő: „A medvéhez" Tavikian, Fekete-u. 20.

— „Gyermek a Szovjetszövetségben" a tárgya annak az érdekfeszitő előadásnak, amelyet a MNSZ és az ARLUS közös rendezésében tart Grósz Géza dr. szombaton délután 6 órakor a Kereskedelmi és Iparkamara disztermében. A nem mindennapos előadásra külön felhivjuk olvasóink figyelmét. A belépés dijtalan.

— Köszönetnyilvánitás. A MNSZ pürkereci szervezete ezuton is köszönetét fejezi ki a MNSZ brassói megyei szervezetének, valamint a cipésziparosok brassói szakszervezetének az adományozott 3 darab kapálóekéért.

— Képzőművészek közgyülése. A brassói zenészek és képzőművészek szakszervezetének „Képzőművész" tagozata julius 10-én, kedden délután 5 órakor közgyülést tart a Hosszu utca 143 szám alatt levő müteremben. Napirenden az őszi képzőművészeti kiállitás időpontjának meghatározása és a birálóbizottság megválasztása.

— Évzáró a brassói katolikus gimnáziumban. A brassói római katolikus főgimnázium évzáró vizsgáját vasárnap délelőtt 11 órakor tartják az intézet tornatermében.

— Deportált zsidók figyelmébe. A nyugati szertartásu zsidó hitközség felhivja valamennyi deportálásból hazatért zsidó figyelmét, hogy esetleg ittartózkodási engedélyük elnyerése és helyzetük tisztázása végett haladéktalanul jelentkezzenek a hitközség Árvaház utca 31 szám alatti hivatalában.

— Elhalasztották a BMTE szervezőgyülését. A brassói BMTE ezuton értesiti tagjait, hogy a vasárnapra hirdetett szervezőbizottsági ülést bizonytalan időre elhalasztották.

— Evangélikus istentisztelet Szentgyörgyön. Vasárnap, f. hó 8-án Nikodémusz Károly brassói lelkész prédikál, — az evangélikus imaházban. Alkalmi igehirdetésének tárgya: Az igazi demokrácia lényege.

— Uj hivatalos órák a brassói pénzügyigazgatóságon. Julius 3-a óta a brassói pénzügyigazgatóságon a következő hivatalos órákat tartják: délelőtt fél 8-tól fél 2 óráig. Kedden és pénteken délután is tartanak hivatalt és pedig: fél 5-től fél 8 óráig. A főpénztár délelőtt 8—11-ig, mig az adóhivatalok pénztárai 8-tól fél 1-ig, délután pedig fél 5-től fél 8 óráig tartanak nyitva.

— Szociáldemokrata nagygyülés Sepsiszentgyörgyön. Julius 8-án, vasárnap a szociál-demokrata párt háromszékmegyei szervezete Sepsiszentgyörgyön nagygyülést tart. A gyülésen felszólal Petrescu Titel országos elnök, Ionescu Tudor és Rădăceanu Lothar miniszterek, valamint Brătfăleanu Victor, az Általános Munkaszövetség alelnöke.

* **Orvosi hir.** Dr. Mélik István, műtősebész, szülész-nőgyógyász rendeléseit ujra megkezdte Sepsiszentgyörgyön, Tito marsall u. 2.

Az „Esti Tanfolyamok" közleményei

1. A tanfolyamokra való beiratkozásokat julius 11-én, szerdán délben lezárjuk.
2. Az „Esti Tanfolyamok" ünnepélyes megnyitása julius 12-én, csütörtökön este fél 7 órakor elsz.
3. Julius 11-ig, szerdáig bezárólag — a létszámilag teljesen be nem telt tárgyakra — beiratkozni még lehet:

Önálló iparosoknak az Ipartestület székházában Papp Jenő titkárnál.

Önálló kereskedőknek a Kereskedők Szindikátusánál (Sütő utca 5) Balázs titkárnál.

A gyárakban:

Hess-gyárban Kiss Károly és Grill Péter,
Scherg gyárban Elekes László,
Cement gyárban Balázs Károly,
Schiel gyárban Tőkés István,
Nivea gyárban Lay Imre üzembizottsági vezetőknél és a beiratkozási helyeken kivül vasárnap kivételével minden nap délben 12 és 1 óra között a Magyar Népi Szövetség székházában (Str. Prezan 5) és este 7 és 8 óra között a római katolikus fiuiskola tanári szobájában. (Kolostor-utca 23.)

Tesnevelés

Az Encián T. T. E. a jövő vasárnap, julius 15-én teherautóval társas kirándulást rendez megfelelő számu jelentkező esetén a Csukás hegységre. A kirándulás költségei az előzetes számitások szerint személyenkint 2800—3500 lejt tesznek ki.

Az egyesület vezetősége tudomására hozza mindazoknak, akik a kirándulás iránt érdeklődnek (egyesületen kivül állók is) hogy az egyesület Hosszu utca 4. szám alatti (volt Fehér bárány) helyiségében, hétfőn, kedden és szerdán délután fél 5 órától fél 8 óráig ebben az ügyben felvilágositást kaphatnak.

Az Encián értesiti választmányi tagjait, hogy hétfőn, julius 9-én, fél 7 órai kezdettel az egyesület helyiségében választmányi ülést tart, amelyre a tagok pontos megjelenését kéri.

A kolozsvári deportált színészek és artisták

julius 8-ra kitüzött előadását a

„Tisebaff" gyásznapokra való tekintettel

julius 23-án hétfőn

tartjuk meg, a megváltott jegyek érvényesek. **A rendezőség.**

Vállalom

magyar, francia, angol és német-nyelvü kérvények

román nyelvre való forditását.

„ARGUS" forditóiroda

Brassó, Str. Protopop Munteanu 2 a KORONA szálloda épületében.

Telefon 39-06.

„PAPETĂRIA UNIVERSALĂ"

papir- és irószerkereskedés, papirraktár

Tulajdonosok: WEISZFEILER S. és FORIL GH.

Brassó, Hirscher-utca 6. Telefon 37-15

Nagy választék az összes papirárukban, irószerekben, irodai cikkekben. Üzleti papirzacskók, csomagoló-, szőnyeg-, falvédő- és vajpapirok, tapéták, szines- és fehér papirszalvéták stb.

NAGYBAN! KICSINYBEN!

A „PELIKAN" étteremben

minden este

ANGELICA BUICĂ énekel

COSTICĂ IONESCU-TURCU

zongorakiséretével.

Elsőrangu kiszolgálás,
kitünő zenekar,
nagyszerü konyha.

Pályázati hirdetmény

A brassói **zsidó elemi iskola** pályázatot hirdet

egy tanitói — tanitónői állásra.

A megválasztandó tanerő köteles az összes osztályokban a hittan, valamint az élő héber nyelv tanitását ellátni. Képesitést, valamint a valláserkölcsös életmódot igazoló okmányok a pályázathoz mellékelendők.

Fizetés a törvényben megállapitott javadalmazás.

Pályázati határidő **1945. évi julius hó 31.** A pályázatok beküldendők: **Comunitatea Evreilor de Rit Occidental pt. Comitet Școlar Brașov, Str. Mureșenilor No. 31.**

Apróhirdetések

Legkisebb apróhirdetés 10 szóig 400 lej, minden további szó 40 lej. A háromszorra feladott hirdetések után a negyedszeri leközlés ingyenes.

Ingatlan, bérlet

Házak, parcellák, iparitelkek adás-vételét előnyösen közvetiti a régi és megbizható „PROMPT" ingatlanforgalmi iroda, Brassó, Főter 8. Telefon 38-91. 1357

Eladó családi ház gazdasági udvarral. Türkös, (Brassó), Fő-ut 9. 1664

Eladó ház 222 □-öl területen. Brassó, Porondtér 4 sz. Felvilágositás: Bucureşti, Telefon 2,32.12 1667

Eladó nagy házhely Málnásfürdőn. Ertekezni: Sepsiszentgyörgy Petőfi utca (volt Mikó) 4 alatt. 1670

Veszek azonnali készpénzfizetéssel családi házat, esetleg 2 lakrésszel. Közvetitők kizárva. Cim a kiadóban. 1684

Veszek azonnal kényelmes családi házat. Közvetitők kizárva. Cim a kiadóban. 1683

Keresek Sepsiszentgyörgyön házat, földet. Nemes, Sepsiszentgyörgy Lenin-ut 22. 1689

Eladom Tusnádfürdői villámat vagy elcserélem sepsiszentgyörgyi házzal, földdel. Nemes, Sepsiszentgyörgy, Lenin-ut 22. 1690

Nagy üzlethelyiséget vagy raktárt belvárosban keresek. Ajánlatokat Ing. Căpățână, Brașov, strada Regele Mihai 10. 1697

Foglalkozás

Könyvszakmában jártas, müvelt és kereskedelmi gyakorlattal is rendelkező munkaerő elhelyeskedést találhat. Irásbeli ajánlatok „Sürgős" jeligére a kiadóhivatalba küldendők. 1573

Erdőkitermelésben, kemény és puhafa feldolgozásban szakképzett férfi elhelyeskedést keres. Candea ügynökség, Csikszereda. 1640

Felveszek elsőrendü nagymunkást és kézimunkást. Puskás szabóság, Brassó, Kapu-utca 4. 1647

Magántanulókat vizsgára előkésitek. Gép- és gyorsirást tanitok. Nagy Istvánné, Sepsiszentgyörgy, Váradi József utca 27. 1681

Keresek szvetterkötő segédleányt állandó munkára azonnali belépésre esetleg társulnék, aki szakmáját jól ismeri, Sepsiszentgyörgy, Csiki u. 96. sz. 1672

Házmesteri állást keresek, Brassó, Regina Maria 31. 1674

Szakképzett kárpitos állást keres, uj munkát és javitásokat vállal. Csabai, Bácsfalu 517 szám. 1679

Tanulót azonnalra felvesz Todor irógépüzlet, Brassó, Regele Carol 31. 1680

Magántanulókat mérsékelt dijasásért előkészitek. Tanárnő, Sepsiszentgyörgy, Szabó Dezső 11. 1671

Keresünk azonnali belépésre perfekt román és magyar gépirónőt. Felvilágositást „Argus" közvetitő iroda ad, Brassó, Telefon 39-06. 1687

Tanulót azonnal felveszek. Pick Arthur asztalos, Brassó, Regina Maria 52. 1695

Adás-vétel

Keresek könnyü futókocsit lóval. Kis, Bucureşti, Str. Zece Mese 20 bis. 1656

Eladó jó állapotban levő nyári gyermekruha (5—6 éves fiucskának) és egy pár 29-es fekete félcipő. Cim a kiadóban. 1658

Két Petőfikép eladó. Cim a kiadóban. 1665

Veszek 900 vagy 1000-es cséplőgépet. Nicolae Buşilă, Comana de Sus, jud. Făgăraş. 1678

Keresek favágógépet 5 vagy 6 lóerős motorral vagy külön motorral. Cim a kiadóban. 1685

Olcsón eladok lószerszámokat, méhkasládákat, hordókat, minden nagyságu üvegeket, ládákat záróval, gyapjuszőnyeget 3.50/1.50, cziterát kotákkal, hegedüt, furolát stb. Brassó, Román Templom-utca 23. 1692

Óramérleg Schemberg márkáju 10 kg. terheléső, keveset használt állapotban eladó. Megtekinthető az Arisz szövetkezetben, Brassó, Weiss Mihály-utca 3. 1693

Gyermekágyak és egy asztal eladó. Pick Arthur asztalos, Brassó, Regina Maria 52. 1694

Veszünk jókarban levő magyar könyveket. Cimeket kérjük a kiadóba leadni. 1696

Vegyes

Gál Vilmos cserépkályhaszerelő mester, a Wetzel-cég 16 éven át volt alkalmazottja, Brassóban, Strada C. A. Rosetti 29 szám alatt (Seewaldt malomnál) mindenféle cserépkályha szerelést és javitási munkát vállal. (1101)

Bucureşti családnál ebédkosztot keresek, mai viszonyoknak megfelelő árat fizetek. Kis, Bucureşti, Str. Zece Mese 20 bis. 1655

Bármely fényképet, szabadkézből, szinesen vagy feketén, bármely nagyságban felnagyitok. Készitek rajzokat; karikaturarajzot, szinelt képeket, reklámrajzokat és feliratokat. Brassó, str. Reg. Carol 36, apart. 6. 1659

Szatmár, Debrecen és Nyiregyházára utazom, honnan két hét multva visszajövök. Megbizásokat elfogadok. Cim a kiadóhivatalban. 1686

Olvassátok és terjesszétek a Népi Egységet

Nyomatott: Tipografia „Drum Nou" Brașov, Str. Regele Mihai 14.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.